

***Program ochrony środowiska
dla Gminy Sokołów Podlaski
do roku 2022***

Warszawa 2019

***Program ochrony środowiska
dla Gminy Sokółów Podlaski do roku 2022***

Praca wykonana pod kierunkiem:

Maciej Mikulski

Skład autorski:

Monika Krzywda

Agnieszka Jaszczuk

Matylda Dmoch

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	8
1.1 Podstawa prawna opracowania	8
1.2 Cel i zakres opracowania	8
1.3 Metodyka opracowania	9
2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	10
3. Spójność z dokumentami strategicznymi – założenia programowe	11
3.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności	11
3.2 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)	11
3.3 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	12
3.4 Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	13
3.5 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	13
3.6 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020	13
3.7 Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	14
3.8 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku	14
3.9 Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	14
4. Charakterystyka ogólna Gminy Sokołów Podlaski	16
4.1 Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne	16
4.2 Demografia	18
4.3 Rolnictwo i sposób użytkowania terenu	19
4.4 Działalność gospodarcza	20
4.5 Warunki klimatyczne	21
4.6 Walory kulturowe	21
5. Ocena stanu środowiska	22
5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	22
5.1.1 Ocena stanu	22
5.1.2 Analiza SWOT	23
5.2 Zagrożenia hałasem	25
5.2.1 Ocena stanu	25
5.2.2 Analiza SWOT	27
5.3 Pola elektromagnetyczne	28
5.3.1 Ocena stanu	28
5.3.2 Analiza SWOT	29
5.4 Gospodarowanie wodami	29
5.4.1 Ocena stanu	29
5.4.2 Analiza SWOT	33

5.5	Gospodarka wodno – ściekowa	34
5.5.1	Ocena stanu.....	34
5.5.2	Analiza SWOT.....	35
5.6	Zasoby geologiczne	36
5.6.1	Ocena stanu.....	36
5.6.2	Analiza SWOT.....	36
5.7	Gleby	37
5.7.1	Ocena stanu.....	37
5.7.2	Analiza SWOT.....	37
5.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	38
5.8.1	Ocena stanu.....	38
5.8.2	Analiza SWOT.....	40
5.9	Zasoby przyrodnicze	41
5.9.2	Ocena stanu.....	41
5.9.3	Analiza SWOT.....	42
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami.....	43
5.10.1	Ocena stanu.....	43
5.10.2	Analiza SWOT.....	43
6.	Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi.....	44
7.	Podsumowanie realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska z prognozą na lata obowiązywania aktualnego POŚ.....	45
8.	Cele, kierunki interwencji i zadania wraz z harmonogramem rzeczowo – finansowym.	46
9.	System realizacji programu ochrony środowiska.....	52
9.1	Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska.....	52
9.1.1	Instrumenty prawne	53
9.1.2	Instrumenty finansowe.....	53
9.1.3	Instrumenty społeczne.....	54
9.1.4	Instrumenty strukturalne i infrastrukturalne	54
9.2	Monitorowanie Programu Ochrony Środowiska.....	55
9.3	Sprawozdawczość	58
9.4	System instytucji zaangażowanych w realizację programu ochrony środowiska	58
9.5	Wykaz interesariuszy.....	58
10.	Spis tabel	59
11.	Spis rysunków	60
12.	Wykaz aktów prawnych.....	60
13.	Bibliografia	61

Wykaz skrótów

SKRÓT	OBJAŚNIENIE
aPWŚK	Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARR	Agencja Rynku Rolnego
BDL	Bank Danych Lokalnych
BEiŚ	Strategia "Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko"
BOŚ	Bank Ochrony Środowiska
EFR	Europejski Fundusz Rolny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
FAPA	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
FS	Fundusz Spójności
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDLP	Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JCWpj	Jednolita część wód powierzchniowych jeziornych
JCWprze	Jednolita część wód powierzchniowych przejściowych
JCWprzy	Jednolita część wód powierzchniowych przybrzeżnych
JCWPrz	Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KSCHR	Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
KWPSp	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej
LIFE+	Program działań na rzecz środowiska i klimatu na lata 2014-2020
LNG	Skroplony gaz ziemny
LOP	Liga Ochrony Przyrody
MPZP	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MŚP	Sektor małych i średnich przedsiębiorstw
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO	Organizacja pozarządowa (non governmental organisation)
OChK	Obszar chronionego Krajobrazu
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
OSCHR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSN	Obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PEM	Pole elektromagnetyczne
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

PK	Park Krajobrazowy
PKP PLK	PKP Polskie Linie Kolejowe
PMS	Państwowy Monitoring Środowiska
POE	Pozarządowe Organizacje Ekologiczne
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
POPT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007-2013
POŚ	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sokołów Podlaski do roku 2022
PPIS	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
PSH	Państwowa Służba Hydrogeologiczna
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM	Równoważna liczba mieszkańców
RPO	Regionalny Program Operacyjny województwa mazowieckiego na lata 2014-2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
ŚSOR	Średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)
SIEG	Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki
TEN-T	Transeuropejska sieć transportowa
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WSSE	Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna
WZMiUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska dla Gminy Sokołów Podlaski do roku 2022 jest art. 17. ust. 1 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1], który nakłada na organy wykonawcze – w tym przypadku Gminę – obowiązek sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1]. Program ochrony środowiska w tym konkretnym przypadku podlega zaopiniowaniu przez organy wykonawcze powiatu. Przy opracowaniu polityki ochrony środowiska dla Gminy Sokołów Podlaski obligatoryjne jest zapewnienie udziału społecznego na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [2]. Zgodnie z art. 18.1 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1], Program ochrony środowiska dla gminy uchwała Rada Gminy. Z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio radzie gminy. Niniejszy Program ochrony środowiska został zakwalifikowany do rodzaju dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy ooś.

Zmieniające się przepisy prawne w zakresie kształtowania polityki ochrony środowiska sprawiły, że opracowanie niniejszego dokumentu opiera się o nieco inne założenia prawne i wytyczne metodyczne, w porównaniu do lat poprzednich. Istotne zmiany zostały wprowadzone *ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* [3], które określiły, że programy ochrony środowiska uchwalone w celu realizacji Polityki ekologicznej państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016 zachowują ważność na czas, na jaki zostały uchwalone, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2016 r. W przypadku konieczności aktualizacji Programu ochrony środowiska zastosowanie mają przepisy art. 14 ust. 2 w/w Ustawy [3] tj.: „Jeżeli program ochrony środowiska, o którym mowa w ust. 1, wymaga aktualizacji, odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy uchwała **nowy program ochrony środowiska** uwzględniający cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w *ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* [4].

We wrześniu 2015r. zostały opublikowane przez Ministerstwo Środowiska „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, które są dokumentem pomocniczym adresowanym do organów wykonawczych i uchwałodawczych JST. „Wytyczne...” wskazują na elementy, które powinny zostać ujęte w POŚ bądź wzięte pod uwagę przy ich sporządzaniu.

1.2 Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program ochrony środowiska powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

Struktura opracowania obejmuje omówienie:

- spójności POŚ z dokumentami strategicznymi i programowymi wyższego szczebla;
- sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu oraz jego infrastruktury technicznej;
- oceny stanu środowiska na terenie Gminy Sokołów Podlaski z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) Ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami;
- celów, kierunków interwencji i zadań wynikających z oceny stanu środowiska;
- harmonogramu rzeczowo-finansowego wynikającego ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji;
- systemu realizacji Programu ochrony środowiska w zakresie zarządzania i monitorowania w oparciu o ustalone wskaźniki.

1.3 Metodyka opracowania

Punktem wyjścia przy opracowaniu Programu była analiza i ocena stanu ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów dla dziesięciu obszarów interwencji. Przy ocenie stanu został wykorzystany model D-P-S-I-R (driving forces/czynniki sprawcze - pressures/presje - state/stan - impact/oddziaływanie - response/środki przeciwdziałania) stosowany przez Komisję Europejską, Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Europejską Agencją Środowiska do sporządzania ocen zintegrowanych oraz ocen skuteczności polityki ekologicznej. Struktura modelu D-P-S-I-R pozwala na sprawne generowanie kompleksowej, opartej na badaniach, analizach i ocenach informacji o środowisku. Przeprowadzona ocena stanu środowiska dała podstawę do identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Przyjęte w POŚ rozwiązania uwzględniają w pierwszej kolejności działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Czym jest Program Ochrony Środowiska?

Program ochrony środowiska jest podstawą systemu zarządzania środowiskiem. Analizuje i ocenia istniejące uwarunkowania przyrodnicze. Przedstawia mocne i słabe strony każdego z komponentów środowiska oraz ocenia możliwe szanse poprawy stanu środowiska lub zagrożenia nieosiągnięcia standardów środowiskowych. Program ochrony środowiska wyznacza cele i kierunki działań jakie należy podjąć w perspektywie najbliższych lat, aby poprawić stan środowiska przyrodniczego lub utrzymać go na poziomie zgodnym z przepisami prawa.

Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Sokółów Podlaski

Oceny stanu środowiska dokonano w ramach 10 obszarów interwencji, które są kluczowe do podjęcia działań strategicznych zmierzających do poprawy stanu poszczególnych elementów środowiska. Ocenie poddano następujące obszary/komponenty środowiska:

- *Ochrona klimatu i jakości powietrza*
- *Zagrożenia hałasem*
- *Pola elektromagnetyczne.*
- *Gospodarowanie wodami*
- *Gospodarka wodno – ściekowa*
- *Zasoby geologiczne*
- *Gleby*
- *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów*
- *Zasoby przyrodnicze*
- *Zagrożenia poważnymi awariami*

3. Spójność z dokumentami strategicznymi – założenia programowe

Potrzeba opracowania nowego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sokołów Podlaski wynika ze stale zmieniającej się polityki ekologicznej na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W nowym systemie do głównych dokumentów strategicznych, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – DSRK (Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności), określająca główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej;
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju – ŚSRK (Średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.));
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” (BEiŚ);
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020;
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie;
- Polityka energetyczną Polski do 2030 roku;
- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku);
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Sokołowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą do 2021 roku.

Poniżej przedstawiono główne cele i założenia polityki środowiskowej wpisane w szereg dokumentów strategicznych i programowych, do których nawiązuje niniejszy POŚ.

3.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności

Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”:

- Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne.
- Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
- Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych.

Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”:

- Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

3.2 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

- Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny.
- Konkurencyjne gospodarstwa rolne i producenci rolno – spożywczy.

Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- Rozwój obszarów wiejskich

Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Energia

- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju.
- Poprawa efektywności energetycznej.
- Rozwój techniki.

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Środowisko

- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania.
- Ochrona gleb przed degradacją.
- Gospodarka odpadami.
- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód.

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* - Transport

- Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności

3.3 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Dokument uszczegóławia zapisy Średniookresowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 w dziedzinie energetyki i środowiska oraz stanowi wytyczne dla Polityki energetycznej Polski.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- Kierunek interwencji 1.2. – Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
- Kierunek interwencji 1.3. – Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna.

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji– Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- Kierunek interwencji– Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

3.4 Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

„Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki” bezpośrednio wpisuje się w priorytet unijnej strategii rozwoju „Europa 2020”, którym jest inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

- Kierunek działań – Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia

3.5 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Dokument uszczegóławia zapisy Średniookresowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 w dziedzinie energetyki i środowiska oraz stanowi wytyczne dla Polityki energetycznej Polski.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- Kierunek interwencji 1.4. – Uporządkowanie zarządzania przestrzenią

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
- Kierunek interwencji 2.7 – Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

3.6 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

Głównym celem opracowania Strategii jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., co pozwoli właściwie zaadresować zakres interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych.

Cel szczegółowy 2: Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

- Priorytet 2.1. – Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich.
- Priorytet 2.2. – Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich.
- Priorytet 2.5. – Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich.

Cel szczegółowy 5: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

- Priorytet 5.1. - Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich.
- Priorytet 5.3. - Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom (mityzacji).

- Priorytet 5.4. - Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich.
- Priorytet 5.5. - Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich.

3.7 Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli.

Cel szczegółowy 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów

- Kierunek działań 1.2. - Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi.
- Kierunek działań 1.3. - Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.

3.8 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku

Jest to średniookresowy dokument planistyczny, który stanowi integralny element spójnego systemu zarządzania krajowymi dokumentami strategicznymi. Wskazano w nim cele oraz kierunki rozwoju transportu w taki sposób, aby etapowo - do 2030 r. - możliwe było osiągnięcie celów założonych w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) oraz Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (SRK 2020). Transport jest wskazany jako jeden z najistotniejszych czynników wpływających na rozwój gospodarczy kraju, a dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa wzmacnia spójność społeczną, ekonomiczną i przestrzenną kraju.

Główny cel Strategii Rozwoju Transportu odnosi się zarówno do utworzenia zintegrowanego systemu transportowego poprzez inwestycje w infrastrukturę transportową (jak i wykreowania sprzyjających warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Wyznaczone obszary, cele i kierunki interwencji POŚ wpisują się w następujące cele środowiskowe wskazane w Strategii Rozwoju transportu do 2020 roku:

Cel strategiczny 1. - Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego

- Cel szczegółowy 1. – Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej.
- Cel szczegółowy 4. – Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

3.9 Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Głównym celem polityki energetycznej jest stworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki narodowej, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zaspokojenie potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

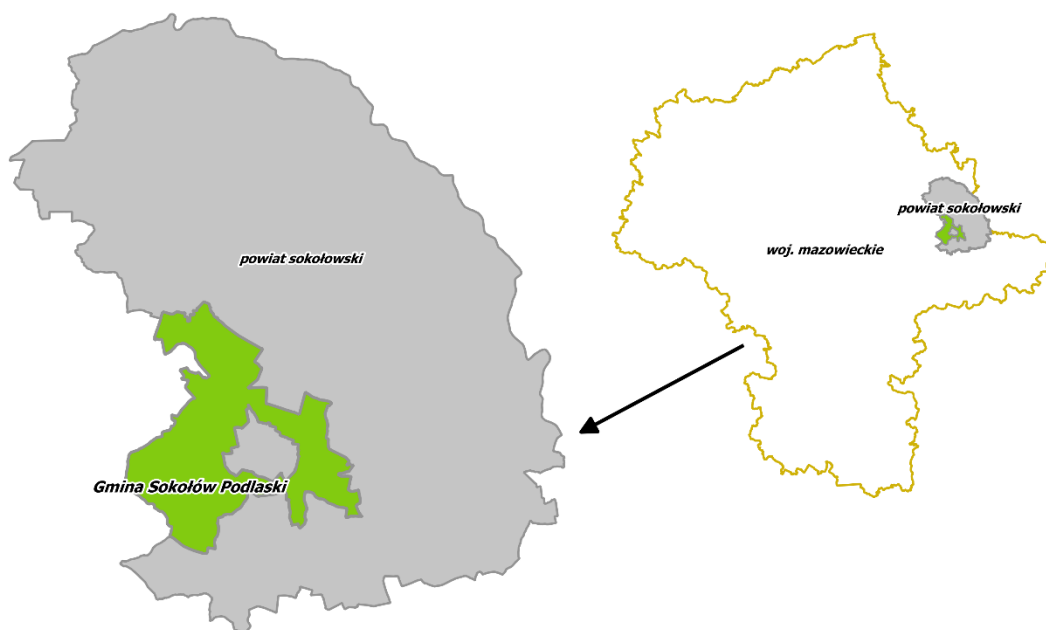
- Ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
- Ograniczenie emisji SO₂ i NO₂ oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,

- Ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- Minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
- Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

4. Charakterystyka ogólna Gminy Sokołów Podlaski

4.1 Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne

Gmina wiejska Sokołów Podlaski zajmuje obszar 137 km² (13 661 ha), na którym funkcjonuje 36 sołectw. Położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sokołowskim. Jest gminą typowo rolniczą. Przez teren gminy przechodzą dwie drogi krajowe (62 oraz 63) i jedna droga wojewódzka (627). Linia kolejowa łączy miasto Sokołów Podlaski i Siedlce.

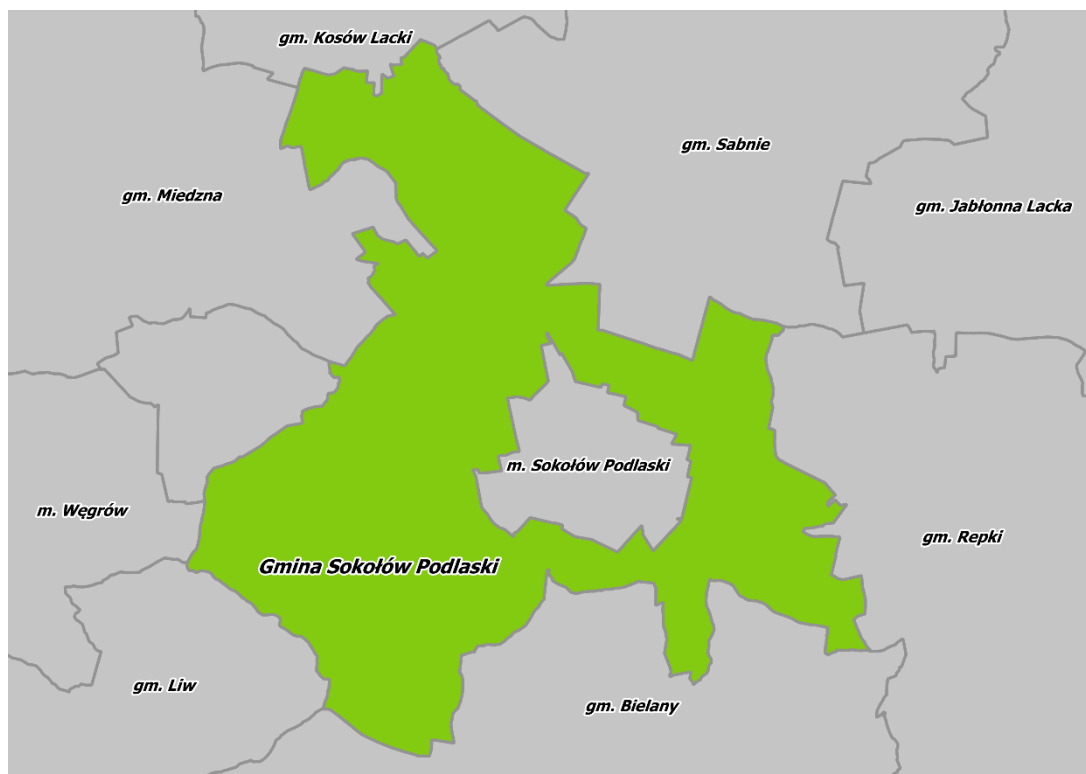

Rysunek 1. Położenie gminy na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego

Gmina graniczy z następującymi gminami:

- Kosów Lacki- na północy;
- Sabnie i Repki- na wschodzie;
- Bielany- na południu;
- Liw, Miedzna oraz miastem Węgrów- na zachodzie.

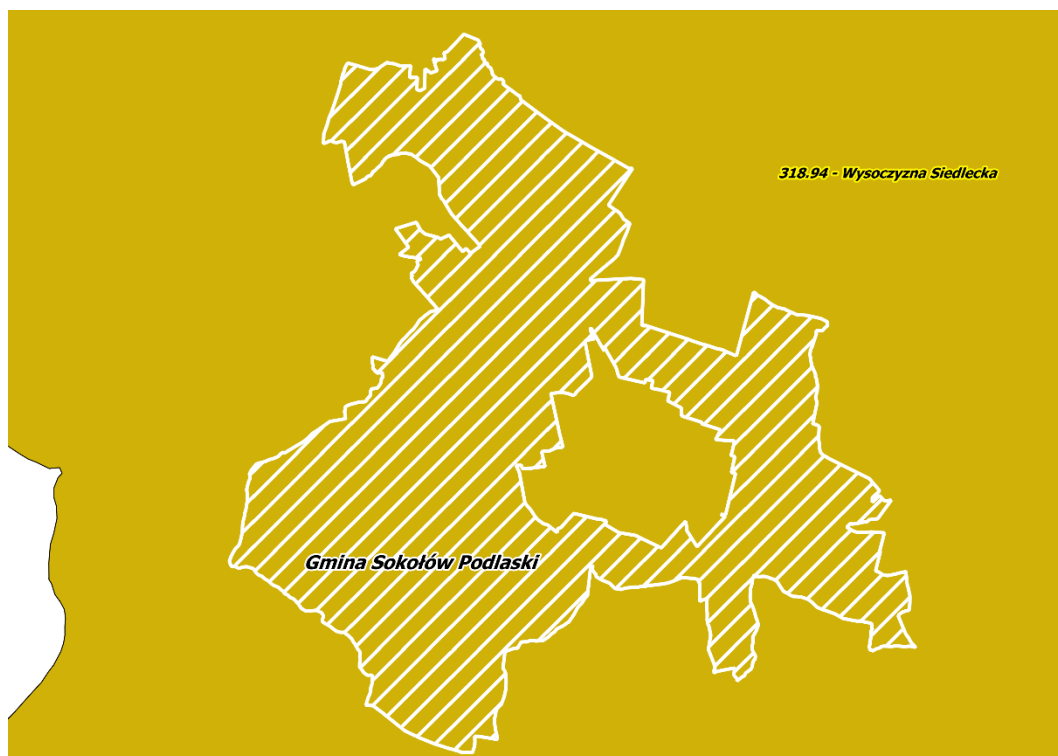

Rysunek 2. Położenie Gminy na tle sąsiednich gmin.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski (wg. Kondrackiego), gmina Sokołów Podlaski znajduje się na terenie:

- mega regionu – Europa Środkowa;
- prowincji – Niż Środkowoeuropejski;
- podprowincji – Niziny Środkowopolskie;
- makroregionu – Nizina Południowopodlaska;
- mezoregionu – Wysoczyzna Siedlecka.

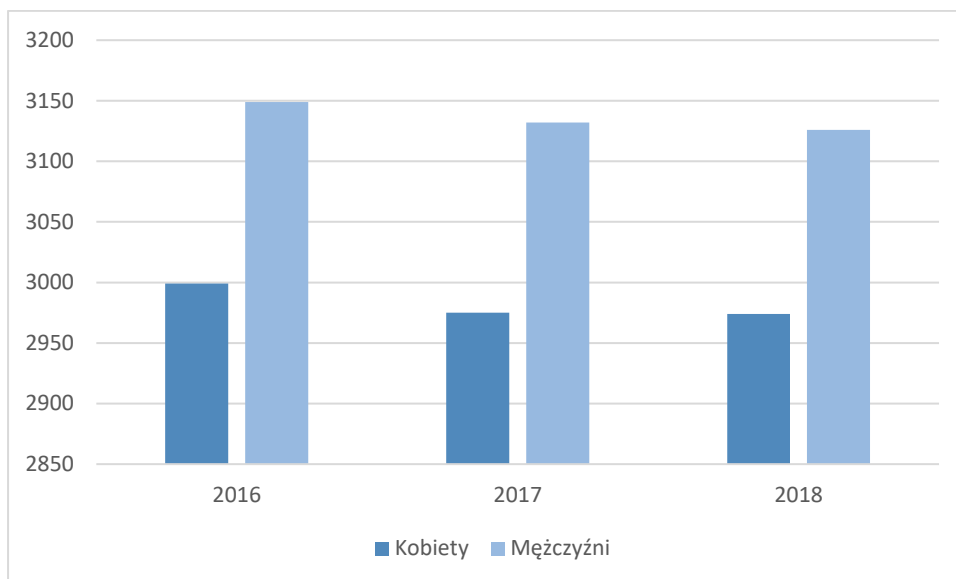
Rysunek 3. Położenie Gminy pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego

Makroregion Nizina Południowopodlaska stanowi położoną najbardziej na wschód Nizinę Środkowopolską. Od północy graniczy ona z Niziną Północnopodlaską, od wschodu z Polesiem Zachodnim zaś od południa z Wyżyną Lubelską. Wysoczyzna Siedlecka od północy i wschodu ograniczona jest doliną Bugu, od południa graniczy z Równiną Łukowską oraz Wysoczyzną Żelechowską zaś od zachodu ogranicza ją dolina Kostrzynia i Liwca (Obniżenie Węgrowskie) oraz Równina Wołomińska. Gmina Sokołów Podlaski znajduje się w środkowozachodniej części mezoregionu Wysoczyzny Siedleckiej na północ od doliny środkowego Liwca. Teren gminy położony jest na wysokości od 140 do 190 m n.p.m.

4.2 Demografia

Na terenie gminy wiejskiej Sokołów Podlaski w roku 2018 zamieszkiwało 6016 osób, z czego mężczyźni stanowili 52% zaś kobiety 48%. W porównaniu do lat poprzednich liczba ludności corocznie spada. Gęstość zaludnienia na terenie Gminy to 44 osoby/km². W powiecie sokołowskim wskaźnik ten wynosi 48 osób/km², na terenie województwa mazowieckiego jest to 152 osoby/km², zaś miasto Sokołów Podlaski, które stanowi oddzielną gminę, zamieszkuje 1082 osoby/km² (dla wymienionych JST dane pochodzą z 2018r.).

Rysunek 4. Struktura płci w gminie Sokółki Podlaski w latach 2016-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

4.3 Rolnictwo i sposób użytkowania terenu

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu Gminy Sokółki Podlaski

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia ogólna	13 661
Użytki rolne, w tym:	10 288
grunty orne	8 306
sady	92
łąki trwałe	642
pastwiska trwałe	784
grunty rolne zabudowane	406
grunty pod stawami	1
rowy	57
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	2 898
lasy	2723
grunty zadrzewione i zakrzewione	175
Grunty zabudowane i zurbanizowane	384
tereny mieszkaniowe	35
tereny przemysłowe	11
inne tereny zabudowane	15
zurbanizowane tereny niezabudowane	1
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	2
tereny komunikacyjne - drogi	302
tereny komunikacyjne - tereny kolejowe	6
tereny komunikacyjne - inne tereny komunikacyjne	11
użytki kopalne	1
Grunty pod wodami	14
powierzchniowymi płynącymi	13
powierzchniowymi stojącymi	1

Nie użytki	41
Tereny zdegradowane	36
Tereny zrekultywowane	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez gminę (ankieta)

Powierzchnia gminy wiejskiej Sokołów Podlaski wynosi 137 km². W strukturze użytkowania Gminy dominują użytki rolne, stanowią 75,3% ogólnej powierzchni. Grunty leśne zajmują 19,9%, pozostałe 4,8% powierzchni to pozostałe tereny z czego 2,2% to drogowe ciągi komunikacyjne. Według najnowszych danych z Raportu o stanie gminy Sokołów Podlaski za rok 2018 powierzchnia użytków rolnych spadła do 61,8%.

4.4 Działalność gospodarcza

Ilość nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w gminie Sokołów Podlaski w 2018 roku była większa niż w 2017 roku. W 2018 roku zarejestrowano ogółem 43 nowych podmiotów, w tym 9 z przemysłu i budownictwa oraz 33 z pozostałych rodzajów działalności.

Tabela 2. Rodzaje działalności gospodarczych na terenie w 2018 roku.

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2018 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	39
B. Górnictwo i wydobywanie	1
C. Przetwórstwo przemysłowe	40
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
F. Budownictwo	59
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	119
H. Transport, gospodarka magazynowa	32
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	12
J. Informacja i komunikacja	4
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	32
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7
P. Edukacja	20
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	31
Podmiotów ogółem	453

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (GUS 2018)

4.5 Warunki klimatyczne

Gmina Sokołów Podlaski, wg podziału na dzielnice rolniczo – klimatyczne Polski, leży w Dzielnicy IX – wschodniej. Do głównych danych cechujących ten obszar należą:

- Przewaga wiatrów zachodnich,
- Średnia temperatura w roku wynosi 7,2°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń (średnio -4,2°C), najcieplejszym lipiec (średnio 17,7°C),
- Średnia wieloletnia suma opadów wynosi 577 mm,
- Średnia wilgotność powietrza wynosi 88%,
- Okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni.

Dzielnice rolniczo-klimatyczne wg R. Gumińskiego

Rysunek 5. Położenie Gminy Sokołów Podlaski na tle regionów klimatycznych

Źródło: Regiony klimatyczne Polski według W. Wiszniewskiego i W. Chęłchowskiego

4.6 Walory kulturowe

Na dziedzictwo kulturowe Gminy Sokołów Podlaski składają się (wg Narodowego Instytutu Dziedzictwa):

Zabytki nieruchome:

Bachorza

- zespół dworski, k. XIX, nr rej.: A-439 z 27.10.1994:
- dwór, nr rej.: A-259 z 20.01.1978

Czerwonka

- kopiec ku czci poległych żołnierzy polskich w wojnie 1920 r., nr rej.: A-505 z 27.09.2005

Przeździatka

- park pałacowy, pocz. XIX, 1898, nr rej.: 734 z 7.05.1962

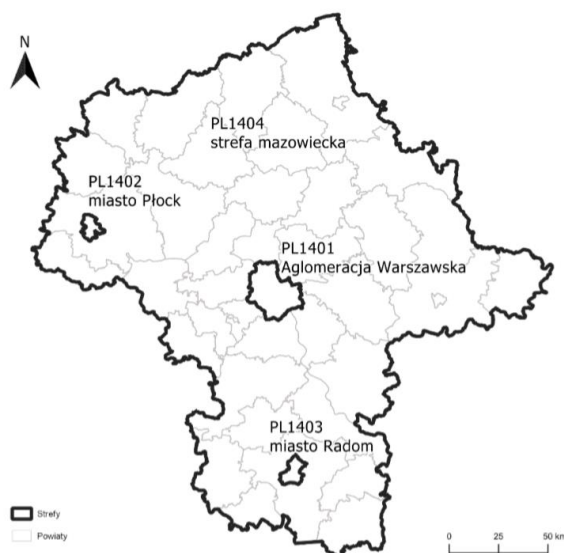
Skibniew-Podawce

- kościół par. pw. św. Wojciecha, drewn., 1743, 1788, 1876, pocz. XX, nr rej.: 40/54 z 5.01.1954

5. Ocena stanu środowiska

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Gmina Sokołów Podlaski wraz z całym województwem mazowieckim leży w strefie klimatu umiarkowanego o wpływach zarówno oceanicznych, jak i kontynentalnych. Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery obejmują zarówno naturalnie występujące w niej gazy (dwutlenek węgla, metan), jak również produkty spalania paliw (m.in. węglowodory aromatyczne, np.: benzoapiren, tlenki siarki i azotu) oraz obojętne i reaktywne pyły zawieszane (naturalne, np.: pyły mineralne i wytworzone przez człowieka, np.: popioły i sadza). Zanieczyszczenia atmosferyczne wywołują m.in. postępujące zmiany klimatu oraz zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Rysunek 6. Podział województwa mazowieckiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza
Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim w 2018 roku

5.1.1 Ocena stanu

Oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na terenie województwa mazowieckiego oceny jakości powietrza dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, który wyniki swoich badań przedstawia w corocznych raportach. System Oceny Jakości Powietrza w województwie mazowieckim jest na bieżąco modernizowany do potrzeb wynikających z procesu dostosowawczego do wymagań UE, zmieniającego się prawa polskiego i oczekiwań związanych z zarządzaniem jakością powietrza.

Województwo mazowieckie podzielone jest na cztery strefy, dla których prowadzone są badania: aglomeracja warszawska, miasto Płock, miasto Radom oraz strefa mazowiecka. Na terenie strefy mazowieckiej znajduje się 11 stacji pomiarowych, niestety żadna z nich nie znajduje się na terenie gminy Sokołów Podlaski.

Najbliższa stacja pomiarowa znajduje się na terenie miasta Siedlce.

Tabela 3. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie mazowieckiej za rok 2017

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	O ₃
Kryterium ochrona zdrowia													
Rok 2017	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	A	D2
Kryterium ochrona roślin													
Rok 2017	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2

Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2017.

Wydział monitoringu środowiska w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie.

Objaśnienia:

Dla substancji, dla których są określone poziomy dopuszczalne i docelowe:

Klasa A- stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i docelowych.

Klasa C- stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i docelowe.

Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

Klasa D1- stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

Klasa D2- stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

W strefie mazowieckiej przekroczeniu uległy stężenia trzech zanieczyszczeń: pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzoapirenu. Dla pyłu zawieszony PM₁₀ przekroczone zostały normy dobowe, oznacza to, że mieszkańcy Mazowsza narażeni są na występowanie zbyt wielu dni w ciągu roku, kiedy normy są przekroczone. Dla pyłu PM_{2,5} przekroczone zostały normy średnioroczne ustalone jako nieprzekraczalne od 1 stycznia 2020r. W przypadku benzoapirenu przekroczone zostały normy średnioroczne. Dla ozonu zostały przekroczone normy długoterminowe zarówno dla kryterium zdrowia ludzkiego, jak i ochrony roślin.

W przypadku pyłów PM₁₀ stężenie zależy głównie od warunków pogodowych. Występowanie zanieczyszczenia pyłem PM₁₀ oraz benzoapirenem związane jest głównie z obszarami miejskimi. Gmina Sokołów Podlaski otacza miasto Sokołów Podlaski oraz graniczy z mniejszym miastem Węgrów, może mieć to wpływ na ponadnormatywne stężenie wymienionych zanieczyszczeń.

5.1.2 Analiza SWOT

Tabela 4. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

Obszar interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → potencjał terenów do wykorzystania OZE (energia słoneczna, energia wiatru), → duży potencjał ograniczenia emisji CO₂ oraz zanieczyszczeń emitowanych w sezonie grzewczym, → rozwój komunikacji zbiorowej, → poprawiający się stan nawierzchni dróg, 	<ul style="list-style-type: none"> → przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji tj. pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, ozonu i benzo(a)pirenu, → słaby stan nawierzchni dróg krajowych, → emisja ze źródeł indywidualnych tzw. „niska emisja” szczególnie w sezonie grzewczym, → przeważający transport indywidualny.

→ planowane inwestycje w odnawialne źródła energii	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → dalszy rozwój komunikacji zbiorowej, → wymiana nawierzchni dróg powiatowych i gminnych, → wymiana systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne – znacząca redukcja emisji CO₂, → budowa i wytyczanie szlaków rowerowych oraz dostosowanie istniejących dróg dla komunikacji bezemisyjnej, → wprowadzenie w życie założeń opracowanego planu gospodarki niskoemisyjnej → zwiększenie powierzchni lasów i obszarów chronionych, → rozwój turystyki w ramach przynależności terytorialnej do „Zielonych Płuc Polski”. 	<ul style="list-style-type: none"> → stale pogarszająca się jakość powietrza atmosferycznego, → zwiększenie intensywności indywidualnego transportu kołowego, → zanieczyszczenia napływające z terenów sąsiednich, → zagrożenie dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu (w tym sektor rolnictwa),

5.2 Zagrożenia hałasem

Odczuwanie hałasu jest subiektywne i zależy w głównej mierze od cech indywidualnych każdego człowieka. Istotny wpływ ma częstotliwość, natężenie, charakter zmian w czasie oraz długotrwałość działania. Niekorzystny wpływ hałasu na organizm człowieka może objawiać się zmęczeniem, trudnościami w skupieniu uwagi, podwyższonym ciśnieniem krwi, bólem głowy, czasowym lub trwałym uszkodzeniem słuchu czy zakłóceniem snu.

5.2.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 113 ust. 2 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1] ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* [13]. Aktualnie obowiązujące poziomy hałasu w środowisku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w zależności od rodzaju terenu objętego ochroną akustyczną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* [13]

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy poziom dźwięku w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

- ¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.
- ²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.
- ³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy ma charakter lokalny, a jego zasięg oddziaływania ogranicza się do bliskiego otoczenia zakładu. Na terenie Gminy nie znajdują się żadne zakłady przemysłowe. Najbliższe umiejscowione są na terenie miasta Sokołów Podlaski.

Hałas kolejowy

Sieć kolejowa na terenie gminy Sokołów Podlaski nie jest dobrze rozbudowana. Występuje jedynie jedna linia łącząca miasto Sokołów Podlaski i Siedlce. Odbywa się na niej ruch tylko składów towarowych.

Hałas komunikacyjny

Na wzrost zagrożenia hałasem ma wpływ słaby rozwój infrastruktury drogowej, niska jakość nawierzchni dróg, czy niewystarczalna ilość obwodnic.

Przez teren Gminy przebiegają:

- droga krajowa nr 62 relacji: Strzelno - Radziejów - Brześć Kujawski - Włocławek - Płock - Wyszogród - Nowy Dwór Mazowiecki - Pomiechówek - Serock - Wierzbica - Wyszaków - Łochów - Węgrów - Sokołów Podlaski - Drohiczyn - Siemiatycze
- droga krajowa nr 63 relacji: granica państwa (Rosja) - Węgorzewo - Giżycko - Pisz - Łomża - Zambrów - Sokołów Podlaski - Siedlce - Łuków - Radzyń Podlaski - Wisznice - Sławatycze - granica państwa (Białoruś)
- droga wojewódzka nr 627 o przebiegu: Ostrołęka - Ostrów Mazowiecka - Małkinia - Kosów Lacki - Sokołów Podlaski.

Na nadmierny hałas narażeni są mieszkańcy domów położonych w pobliżu wymienionych tras. Ruch prowadzony na pozostałych drogach jest niewielki i nie powoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu. Na terenie Gminy Sokołów Podlaski nie są umiejscowione żadne punkty pomiarowe. Dokonano jedynie pomiarów hałasu dla drogi krajowej nr 62 na terenie miasta Sokołów Podlaski oraz Węgrów. Wyniki pokazały, że na przekroczenie norm dziennych narażonych jest w Sokołowie Podlaskim 83 osoby, a w Węgrowie 104 osoby, zaś na przekroczenie norm nocnych narażonych jest odpowiednio: 89 oraz 153 osoby (Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2011 roku).

Według publikacji: Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2011 roku, hałas komunikacyjny w dalszym ciągu jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. Pomiarzy prowadzone na terenie województwa mazowieckiego w większych miastach na głównych drogach pokazały, że we wszystkich przypadkach dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych norm. Mimo, że przy drogach przebiegających przez teren Gminy nie prowadzono pomiarów, można spodziewać się podobnych wyników, dla obu dróg krajowych na terenie Gminy.

5.2.2 Analiza SWOT

Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenie hałasem”

Obszar interwencji „Zagrożenie hałasem”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ brak dużych zakładów przemysłowych emitujących ponadnormatywne natężenie hałasu.	→ brak dostosowania istniejącej sieci dróg głównych do zwiększonego ruchu kołowego, → brak rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych wzdłuż dróg krajowych, → brak punktu monitoringu hałasu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ dostępność zewnętrznych źródeł finansowania (rozbudowa dróg, poprawa nawierzchni itp.), → rozwój sieci rowerowej, pozwalający na połączenie z sąsiednimi gminami, → prowadzenie monitoringu hałasu – szczególnie wzdłuż ruchliwych tras komunikacyjnych, → podjęcie działań zmniejszających hałas samochodowy (stosowanie cichych nawierzchni, dźwiękoszczelnych okien, działania organizacyjne itp.).	→ stale pogarszający się stan dróg krajowych, → wzrastający ruch pojazdów po drogach, → zły stan techniczny pojazdów, → brak rozwiązań technicznych służących minimalizacji narażenia na hałas.

5.3 Pola elektromagnetyczne

Oprócz pól emitowanych przez czynniki naturalnie (m.in. pole magnetyczne Ziemi, pola elektryczne w atmosferze) występują pola wygenerowane przez źródła wytworzone przez człowieka. Do głównych źródeł należą: urządzenia i sieci elektryczne, urządzenia radiokomunikacyjne (m.in. stacje bazowe telefonii komórkowej oraz same telefony) radiolokacyjne i radionawigacyjne oraz urządzenia elektryczne wykorzystywane w zakładach pracy i gospodarstwach domowych. Wpływ pola elektromagnetycznego na organizm człowieka jest trudny do ustalenia i nie do końca znany.

5.3.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 123 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* [1] oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 122a ust. 1 i 2 pomiary poziomów elektromagnetycznych w środowisku wykonuje prowadzący instalację lub użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, a następnie przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

Zgodnie z art. 122 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1] ustalono dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów [14].

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku, na podstawie których między innymi prowadzi rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na terenie Gminy Sokołów Podlaski w 2017 roku nie wyznaczono punktu pomiarowego pól elektromagnetycznych. Najbliższy punkt pomiarowy znalazł się w miejscowości Chruszczewka Szlachecka w powiecie węgrowskim.

Tabela 7. Wyniki pomiarów PEM na terenie powiatu węgrowskiego (2011)

Lokalizacja stacji	Rodzaj terenu	Natężenie składowej elektrycznej pola w [V/m] w 2011 roku	Dopuszczalny poziom PEM [V/m]
Chruszczewka Szlachecka	wiejski	<0,1	7-20

Źródło: Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2011 roku

5.3.2 Analiza SWOT

Tabela 8 Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Pole elektromagnetyczne”

Obszar interwencji „Pole elektromagnetyczne”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → brak przekroczeń PEM na terenach wiejskich, → brak na terenie Gminy stacji GPZ, → brak na terenie gminy sieci najwyższych napięć oraz stacji telefonii komórkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> → brak punktu pomiarowego pól elektromagnetycznych na terenie gminy Sokołów Podlaski, → obecność na terenie Gminy napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → obowiązkowy monitoring PEM w ramach państwowego monitoringu środowiska. 	<ul style="list-style-type: none"> → rozpowszechnienie i rozwój telefonii komórkowej oraz innych technologii emitujących promieniowanie elektromagnetyczne np. Wifi, → wzrost natężenia PEM.

5.4 Gospodarowanie wodami

Zgodnie z Ustawą *Prawo Wodne* [9] dla potrzeb gospodarowania wodami wody dzieli się na:

- Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), z wyodrębnieniem jednolitych części:
 - Wód przejściowych lub przybrzeżnych.
 - Wód sztucznych lub silnie zmienionych;
- Jednolite części wód podziemnych (JCWPd);
- Wody podziemne w obszarach bilansowych.

5.4.1 Ocena stanu

Jednolite części wód podziemnych

Obszar Gminy Sokołów Podlaski położony jest w granicach JCWPd nr 55 (PLGW20055) - zgodnie z nowym podziałem na 172 JCWPd. Ogólna charakterystyka JCWPd znajdujących się na obszarze Gminy znajduje się w tabeli nr 9.

Tabela 9. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Sokołów Podlaski

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Europejski kod JCWPd	PLGW200055
	Nazwa JCWPd	55
Lokalizacja	Region wodny	Środkowej Wisły
	Nazwa dorzecza	Wisły
	RZGW	Warszawa
Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna	Stratygrafia pięter wodonośnych	<ul style="list-style-type: none"> • Q1 - wody porowe w utworach piaszczystych i żwirowych • Q2 - wody porowe w utworach piaszczysto - żwirowych z otoczkami • Q3 - wody porowe w utworach piaszczysto - żwirowych • Pg-Ng - wody porowe w utworach piaszczystych

	Litologia	piaski, żwiry
	Rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną	Porowe
	Średnia miąższość utworów wodonośnych	>40
	Liczba pięter wodonośnych	2
	Charakterystyka nadkładu warstwy wodonośnej	Głównie utwory słabo przepuszczalne
Antropopresja	Leje depresji (lej regionalny lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.	Lokalne leje depresji związane z poborem wód podziemnych
	Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	Brak
	Sztuczne odnawianie zasobów	Brak
Pobór wód [tys. m³ rok] - pobór rejestrowany - 2011 r	dla zaopatrzenia ludności w wodę, przemysłu i inne	32 368,89
	z odwodnienia kopalnianego	-
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m³/d]		852486

Legenda: Q – czwartorzęd; Pg-Ng paleogen-neogen

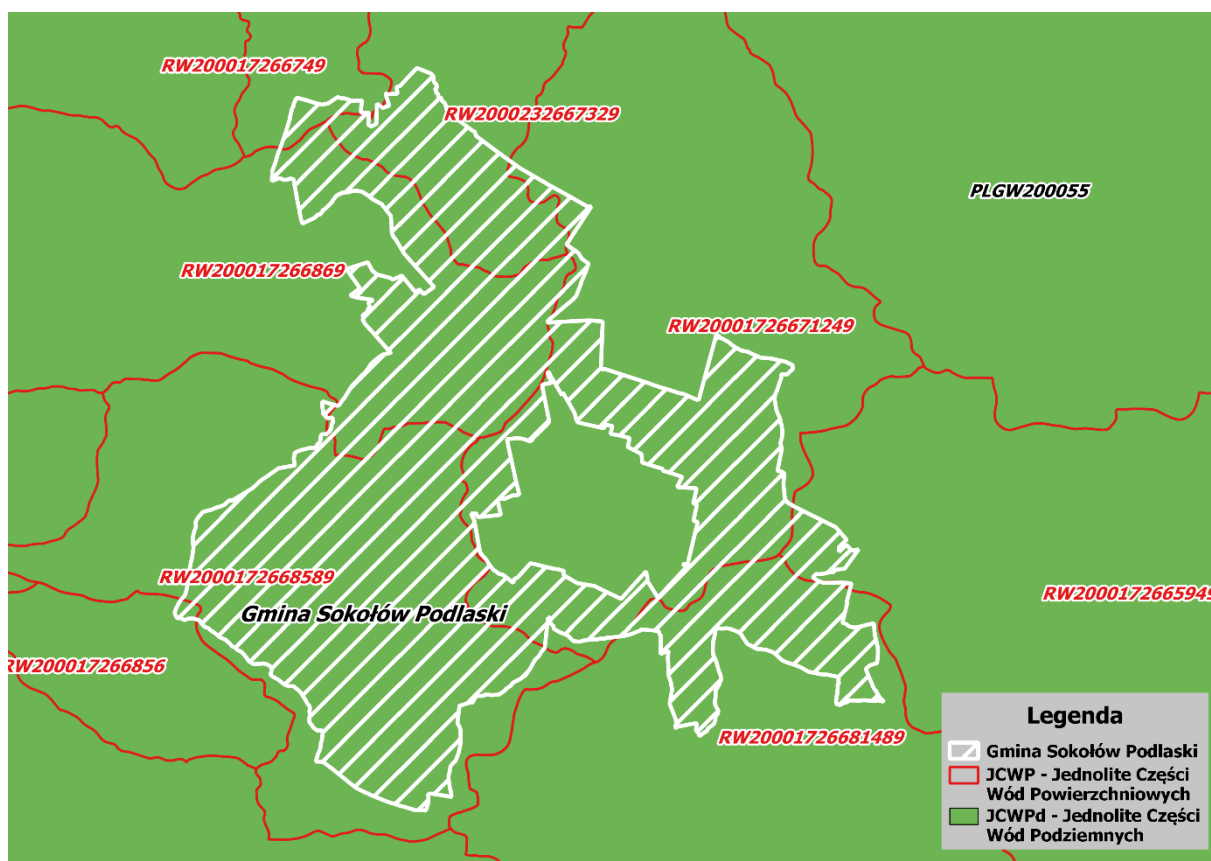
Źródło: Dane Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego; Baza danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych; „Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd”.

Struktura JCWPd nr 55 złożona jest z czterech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Poziom przypowierzchniowy Q1 nie jest izolowany od powierzchni terenu, dzięki czemu może być zasilany infiltracyjnie. Poziomy Q2 oraz Q3 są izolowane od powierzchni terenu, zatem zasilane są wodami przesączającymi się przez utwory trudnoprzepuszczalne oraz za pośrednictwem sąsiednich poziomów wodonośnych. Trzeciorzędowy poziom wodonośny Pg-Ng jest zasilany przez przesączanie się wód z piętra czwartorzędowego oraz dopływ lateralny opadowych wód infiltrujących na wychodniach piasków miocenu i oligocenu poza obszarem jednostki. Poziom Q1 drenowany jest przez rzeki, np. Osownicę, Czerwonkę i Liwiec. Poziom Q2 drenują większe rzeki, np. Bug, Liwiec oraz Nurzec zaś wody poziomów Q3 oraz Pg-Ng najprawdopodobniej płyną w kierunku strefy drenażowej rzeki Bug.

Na podstawie informacji zawartych w kartach informacyjnych o JCWPd wiemy, że stan ilościowy jak i chemiczny JCWPd nr 55 ocenia się jako dobry, czyli JCWPd nr 55 jest niezagrażona niespełnieniem wyznaczonych celów środowiskowych dla wód podziemnych.

Tabela 10. Ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Sokołów Podlaski

Lp.	Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Ocena stanu		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczony cel środowiskowy oraz termin osiągnięcia
	Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	ilościowa	chemiczna		
1.	PLGW200055	55	dobry	dobry	niezagrażona	-

Rysunek 7. Zasięg występowania JCWPd i JCWP względem gminy Sokołów Podlaski, (mapa)

Źródło: opracowanie własne

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Gmina Sokołów Podlaski znajduje się na obszarze dwóch głównych zbiorników wód podziemnych: większość gminy na terenie GZWP 215 Subniecka Warszawska, zaś najbardziej wysunięty na południe skraj na terenie GZWP 223 Dolina Kopalna Górnego Liwca. Subniecka Warszawska jest zbiornikiem słabo udokumentowanym głównie ze względu na jego wielkość i głębokie zaleganie, zaś Dolina Kopalna Górnego Liwca jest dobrze udokumentowana i opisana.

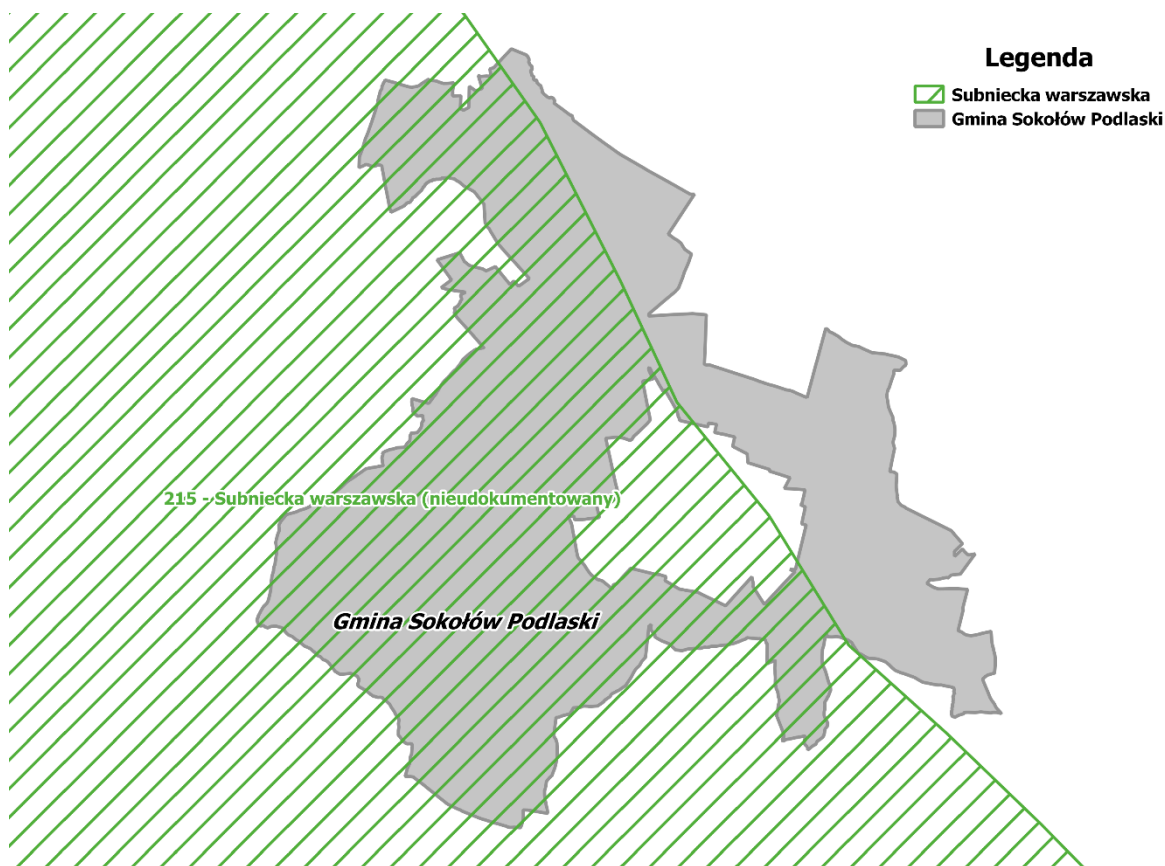
Dolina Kopalna Górnego Liwca znajduje się w obrębie dobrze izolowanych utworów piaszczystych występujących w spągu czwartorzędu. Wyróżnia się dwa poziomy: spągowy oraz wyżej leżący międzymorenowy. Wody poziomu zbiornikowego charakteryzują się stałym składem chemicznym i dobrą jakością, dzięki czemu wymagają jedynie prostego uzdatniania do celów pitnych. Poziom jest dobrze izolowany od wpływu powierzchniowych zanieczyszczeń, dzięki czemu wykazuje bardzo małą podatność na antropopresję.

Utwory Subniecki Warszawskiej są porowe o wieku trzeciorzędowego (paleogen-neogen). Pozostają w łączności z utworami GZWP 223, zaś zasilane są m.in. wodami leżącego płycej GZWP 222 (Dolina Środkowej Wisły).

Tabela 11. Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie gminy Sokołów Podlaski.

Nazwa GZWP	Dolina Kopalna Górnego Liwca	Subniecka Warszawska
Nr GZWP	223	215
Wiek utworów	czwartorzęd	Trzeciorzęd (Pg-Ng)
Typ ośrodka	porowy	porowy
Typ zbiornika	udokumentowany	Słabo udokumentowany
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m ³ /dobę]	23 600	b. d
Wodoprzewodność [m ² /d]	250-500 lokalnie 800	b. d

Źródło: Informator PSH: Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. PIG-PIB 2017.

Rysunek 8. Główne zbiorniki wód podziemnych na terenie Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Jednolite części wód powierzchniowych

Obszar gminy Sokołów Podlaski położony jest na terenie pięciu jednolitych części wód powierzchniowych typu rzeczno-jeziornego. Dwa spośród nich posiadają punkty pomiarowo kontrolne (Buczynka - Wólka Rytelska, Cetynia - Białobrzegi oraz Cetynia- Sabnie), jednakże żaden spośród nich nie jest umiejscowiony na terenie gminy. Na terenie Gminy nie występują punkty pomiarowo kontrolne jakości wód powierzchniowych.

Tabela 12. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Sokołów Podlaski

Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych (JCWP)		Lokalizacja			
Krajowy kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny	Dorzecze	Zlewnia	RZGW
RW2000232667329	Buczynka	Środkowej Wisły	Wisły	Narwi od granicy państwa do ujścia Biebrzy	Warszawa

Tabela 13. Aktualna ocena stanu JCWP na obszarze gminy Sokołów Podlaski

Nazwa JCWP	Buczynka	Miedzianka z dopływami do ujścia	Cetynia od źródeł do Okna	Grochowska Struga	Stara Rzeka od źródeł do dopł. Z Kukawek
Krajowy kod JCWPR	RW2000232667329	RW200017266869	RW20001726671249	RW2000172668589	RW20001726681489
Stan/potencjał ekologiczny	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Słaby	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego
Stan chemiczny	dobry	dobry	Poniżej dobrego	dobry	dobry
Aktualny stan	zły	zły	zły	zły	zły
Ryzyko	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona

5.4.2 Analiza SWOT

Tabela 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarowanie wodami”

Obszar interwencji „Gospodarowanie wodami”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych w obrębie, → oddzielenie warstw wodonośnych utworami trudnoprzepuszczalnymi utrudniającymi infiltrację zanieczyszczeń powierzchniowych, → położenie gminy na terenie dwóch GZWP o bardzo niskiej podatności na antropopresję, → otoczenie terenu Gminy parkami krajobrazowymi oraz obszarami chronionego krajobrazu, które mogą ułatwić utrzymanie korzystnych środowiskowo stosunków wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> → zły stan jakościowy JCWP, → JCWP terenu gminy są zagrożone nieosiągnięciem założeń środowiskowych, → brak punktów monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy, → obecność na terenie Gminy punktów zrzutu ścieków komunalnych, → możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego i z obszarów rolniczych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych na terenie Gminy, → wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy, → polepszenie jakości wód powierzchniowych wraz z wprowadzaniem programów zapobiegających ich dalszemu zanieczyszczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> → powtarzające się okresy suszy mające negatywny wpływ na poziom wód gruntowych i stosunki wodne na terenie Gminy → wzrost temperatury powietrza spowodowany zmianami klimatu, prowadzący do pogorszenia się jakości wód, → wpływ zanieczyszczeń spoza terenu gminy na stan czystości wód.

5.5 Gospodarka wodno – ściekowa

5.5.1 Ocena stanu

Sieć wodociągowa

Z analizy stanu istniejącego wynika, że wskaźnik zwodociągowania Gminy Sokołów Podlaski wynosi 95%. Gmina podłączona jest do stacji uzdatniania wody (SUW) o przepustowości 110 m³/h, należącej do Przedsiębiorstwa Usług Inżynieryjno – Komunalnych w Sokołowie Podlaskim.

Ujęcia wodociągowe zlokalizowane są we wsi Bartosz i w Mieście Sokołów Podlaski. Składają się w sumie z 16 studni głębinowych i są eksploatowane przez Przedsiębiorstwo Usług Inżynieryjno – Komunalnych w Sokołowie Podlaskim.

Tabela 15. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Sokołów Podlaski w latach 2016 – 2018

Parametr	2016	2017	2018
Długość sieci wodociągowej bez przyłączy [km]	137,87	137,87	137,87
Liczba przyłączy [szt.]	1469	1486	1504
Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	4387	4444	4498
Woda dostarczana gosp. domowym [dam ³]	134884,1	141657,2	157569,8

Źródło: Dane z Gminy

Sieć kanalizacyjna

Wskaźnik skanalizowania Gminy Sokołów Podlaski wynosi 5%. Na terenie Gminy znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 600 m³/dobę, pracująca na potrzeby zakładu przemysłowego. Mieszkańcy Gminy korzystają również z rozwiązań indywidualnych, takich jak zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na terenie Gminy znajduje się 1383 zbiorników bezodpływowych oraz 224 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Ponad to, Gmina Sokołów Podlaski w zakresie gospodarki ściekowej posiada tymczasowe powiązanie z Miastem Sokołów Podlaski. Część ścieków wywożona jest na oczyszczalnię miejską w Sokołowie. Również istniejąca sieć kanalizacyjna w Gminie podłączona jest do miejskiej oczyszczalni ścieków.

Tabela 16. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Sokołów Podlaski w latach 2016 – 2018

Parametr	2016	2017	2018
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	7,32	7,32	7,32
Liczba przyłączy [szt.]	108	86	86
Liczba mieszkańców korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	380	340	340
Ilość ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną [dam ³]	23658	29054	17676

Źródło: Dane z Gminy

5.5.2 Analiza SWOT

Tabela 17. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”

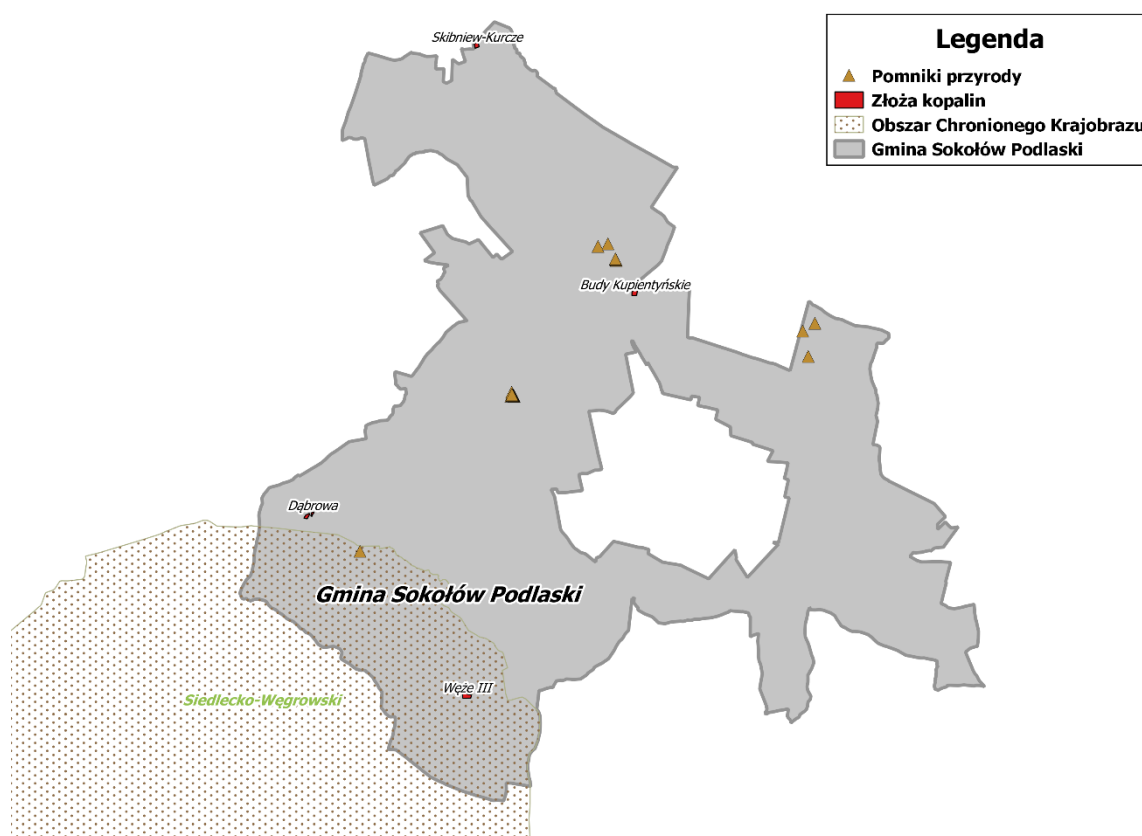
Obszar interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, → przydomowe oczyszczalnie ścieków, → podłączenie do miejskiej oczyszczalni ścieków w Sokołowie Podlaskim. 	<ul style="list-style-type: none"> → niski stopień skanalizowania, → wysoka liczba zbiorników bezodpływowych, → przestarzałe, nieszczelne zbiorniki bezodpływowe.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → pozyskiwanie różnych form dofinansowania na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej tam, gdzie jest uzasadnione ekonomicznie, → realizacja założeń KPOŚK, → uszczelnianie zbiorników bezodpływowych, → konieczność corocznej sprawozdawczości Gminy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej pozwalająca na analizę obecnej sytuacji w porównaniu do innych jednostek terytorialnych. 	<ul style="list-style-type: none"> → awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników na ścieki – możliwość przedostawania się zanieczyszczeń do wód gruntowych, → brak uzasadnienia ekonomicznego do rozbudowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia, → niewłaściwe zagospodarowanie nieczystości ciekłych pochodzących ze zbiorników bezodpływowych, → brak możliwości budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w obrębie gospodarstw, na których zostaną stwierdzone niekorzystne warunki gruntowo-wodne.

5.6 Zasoby geologiczne

5.6.1 Ocena stanu

Na terenie Gminy Sokołów Podlaski, w powierzchniowej warstwie gruntów występują gliny, piaski, żwiry morenowe, piaski wodnolodowcowe i fluwioglacjalne oraz muły, mułki i namuły organiczne. Na przeważającym obszarze Gminy występują piaski gliniaste i gliny zwałowe, miejscami z przewarstwieniami piasków i żwirów. Znaczną powierzchnię Gminy pokrywają wodnolodowcowe piaski, piaski ze żwirem i żwiry, miejscami są to piaski gliniaste.

Według Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „MIDAS”, na terenie Gminy znajduje się 6 złóż kopalni. (2012 r.). Są to przede wszystkim złoża surowców mineralnych osadzonych w czwartorzędzie. Należą do nich różnego typu - piaski, żwiry, mułki, ły, gliny itp. W większości przypadków eksploatacja surowców ma charakter dorywczy, zaś zasobność złóż należy do ubogich.

Rysunek 9. Obszary chronione i złoża kopalni na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne

5.6.2 Analiza SWOT

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby geologiczne”

Obszar interwencji „Zasoby geologiczne”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ występowanie szczególnie udokumentowanych złóż surowców naturalnych,	→ istnienie wyrobisk powstających po wydobyciu kruszywa naturalnego,

→ niski stopień eksploatacji złóż, → Możliwość czerpania korzyści z eksploatacji złóż.	→ możliwość lokalnej – niekontrolowanej eksploatacji,
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ liczne prace badawcze Państwowego Instytutu Geologicznego gwarantujące odpowiednie rozpoznanie terenu, → szerokie możliwości wykorzystania rekultywowanych terenów wyrobisk.	→ brak środków finansowych na rekultywację wyeksploatowanych wyrobisk, skutkujący pozostawieniem ich bez uporządkowania i rekultywacji, → powstawanie nielegalnych składowisk odpadów (nielegalne gromadzenie odpadów) na terenach niezrekultywowanych wyeksploatowanych wyrobisk, → wyczerpanie zasobów naturalnych z dostępnych na terenie Gminy złóż.

5.7 Gleby

5.7.1 Ocena stanu

Pod względem typologicznym, na terenie Gminy Sokołów Podlaski przeważają gleby bielcowe i brunatne, wytworzone z piasków gliniastych lekkich lub piasków słabo gliniastych. Na znacznych powierzchniach występują czarne ziemie wytworzone z glin lekkich lub piasków gliniastych lekkich. W dolinach i obniżeniach terenu występują czarne ziemie wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych lekkich oraz gleby mułowo-torfowe.

W strukturze bonitacyjnej użytków dominują gleby klas IVa i IVb. Natomiast grunty o bardzo dobrej jakości – II klasy bonitacyjnej występują epizodycznie. Gleby chronione klas III, IIIa i IIIb zajmują również znaczny areal powierzchni użytków rolnych. Gleby słabe należące do klasy V i VI zajmują około 25% powierzchni.

Na terenie Gminy nie ma punktów pobrań próbek gleby w celu wykonania analiz laboratoryjnych. Najbliższy punkt pobrań próbek gleby znajduje się w miejscowości Wrotnów w Gminie Miedzna (powiat węgrowski) nie stwierdzono w nim podwyższonych zawartości metali w glebie (dane GIOŚ z 2015 r.).

5.7.2 Analiza SWOT

Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gleby”

Obszar interwencji „Gleby”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ długi okres wegetacyjny sprzyjający rolnictwu, → znaczny udział gleb dobrej klasy bonitacyjnej, → brak przekroczenia dopuszczalnych stężeń metali ciężkich.	→ brak punktu monitoringu gleby, → długa i ostra zima niesprzyjająca rolnictwu, → znikomy udział gruntów bardzo dobrej klasy bonitacyjnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ coraz bardziej restrykcyjne normy środowiskowe dla zakładów i przedsiębiorców, zapobiegające skażeniu gleb,	→ obniżenie ilość gruntów ornych pod zasiewami, → niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w rolnictwie,

→ ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin i nawozów sztucznych.	→ nieregularność opadów atmosferycznych.
--	--

5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1 Ocena stanu

Dnia 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw [11], która zmieniła system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zmiany zostały również zawarte w przepisach nowej Ustawy o odpadach [10].

Do obowiązków gminy należy między innymi prowadzenie sprawozdawczości, polegającej na sporządzaniu rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, na podstawie których przygotowywane jest jedno zbiorcze sprawozdanie dotyczące wszystkich gmin, które Marszałek Województwa przekazuje do Ministra Środowiska. Ponadto gminy zostały zobowiązane do wyłonienia w drodze przetargu przedsiębiorstwa odbierającego odpady oraz dokonywania rozliczeń finansowych za ich odbiór.

Gmina Sokołów Podlaski znajduje się w Regionie II (wschodnim) gospodarki odpadami komunalnymi województwa mazowieckiego. Region wschodni obejmuje w sumie 15 powiatów usytuowanych na wschodzie województwa. Na terenie regionu wschodniego funkcjonują 3 instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, 3 instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych oraz 3 instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, których charakterystykę przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 20. Instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w RGOK II

Lp.	Adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Przepustowość części mechanicznej w 2018 r. [Mg/rok]	Przepustowość części biologicznej w 2018 r. [Mg/rok]	Aktualny status
1	1 ul. Turskiego, m. Goworki, gm. Rzekuń	Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społeczne, ul. B. Joselewicza 1, 07-410 Ostrołęka	58 000	28 600	RIPOK
2	Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry	Zakład Utylizacji Odpadów sp. z o.o., ul. Błonie 3, 08-110 Siedlce	50 000	25 000	RIPOK
3	Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11	Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o., ul. B. Prusa 66, 07-300 Ostrów Mazowiecka	38 500	19 250	RIPOK

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Tabela 21. Instalacje do przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych w RGOK II

Lp.	Adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za	Zdolność	Aktualny
-----	------------------	---------------------------	----------	----------

		eksploatację instalacji	przerobowa dla odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych w 2018 r. [Mg/rok]	status
1	ul. Turskiego, m. Goworki, gm. Rzekuń	Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społeczne, ul. B. Joselewicza 1, 07410 Ostrołęka	3 350	BRAK
2	Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11, 07-300 Ostrów Mazowiecka	Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o., ul. B. Prusa 66, 07-300 Ostrów Mazowiecka	1 600	BRAK
3	Wola Suchożebrska ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., ul. Błonie 3, 08-110 Siedlce	1 600	BRAK

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Tabela 22. Instalacje do składowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstających po ich przetworzeniu w RGOK II

Lp.	Adres składowiska	Podmiot eksploatujący instalacje	Pojemność całkowita [m ³]	Pojemność pozostała [m ³]	Status instalacji
1	Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., ul. Błonie 3, 08-110 Siedlce	998 000	400 459	RIPOK
2	Stare Lubiejewo, 07-300 Ostrów Mazowiecka	Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o., ul. B. Prusa 66, 07-300 Ostrów Mazowiecka	784728,50-	374 291,05	BRRK
3	Goworki/Ławy, gm. Rzekuń	Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., ul. Joselewicza 1, 07-410 Ostrołęka	550 000-	39 881	BRAK

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Sokołów Podlaski zajmowało się Przedsiębiorstwo Usług Inżynieryjno – Komunalnych Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim ul. Kosowska 75 (dane z 2017 roku). Gmina Sokołów Podlaski podpisała w 2017 r. umowę z Przedsiębiorstwem na „Organizację i prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych odebranych od mieszkańców nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Sokołów Podlaski”. W 2017 roku mieszkańcy nieruchomości zamieszkałych dostarczyli 16,610 Mg odpadów. Według *Planu Gospodarki Odpadami dla województwa mazowieckiego 2024*, w roku 2018 na terenie Gminy funkcjonowały 2 PSZOKi.

Tabela 23. Informacja o odebranych odpadach komunalnych z terenu Gminy Sokołów Podlaski w latach 2017 - 2018

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odpadu [Mg]	
		2017	2018
20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	214,940	218,080
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0	0
15 01 07	Opakowania ze szkła	97,820	105,280
16 01 03	Zużyte opony	4,820	5,360
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0	17,380
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	0	0
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0	0,004
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0	0
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektroniczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,645	2,140
20 01 36	Zużyte urządzenia elektroniczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 10 01 35	3,825	3,720
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	5,960	2,020

W 2017r. osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 48,2% co oznacza, iż Gmina wywiązała się z ustawowego obowiązku w tym zakresie.

Gmina Sokołów Podlaski posiada Program Usuwania Azbestu (PUA) na lata 2008 – 2032. Aktualizacja Programu Usuwania Azbestu zostanie przeprowadzona w 2020 roku.

5.8.2 Analiza SWOT

Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

Obszar interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → umożliwienie mieszkańcom Gminy selektywnego zbierania odpadów, → osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu. 	<ul style="list-style-type: none"> → duże koszty funkcjonowania systemu odpadów, → znaczna ilość niesegregowanych odpadów, → rozproszenie źródeł powstawania odpadów komunalnych co utrudnia ich gromadzenie i utylizację.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → utrzymanie i rozwój nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, → objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów (selektywne zbieranie odpadów „u źródła”). 	<ul style="list-style-type: none"> → wzrost opłat dla mieszkańców za system gospodarowania odpadami na terenie Gminy, → skala i problemowość wprowadzanych zmian w nowych przepisach gospodarowania odpadami komunalnymi często prowadząca do nieprawidłowości w funkcjonowaniu nowego

	systemu, → powstawanie nielegalnych składowisk odpadów.
--	--

5.9 Zasoby przyrodnicze

5.9.2 Ocena stanu

Flora i fauna

Obszar gminy należy do Zielonych Płuc Polski. Jest to wydzielony region Polski północno-wschodniej, odznaczający się wysokimi walorami przyrodniczymi. Ogólna powierzchnia lasów w Gminie Sokołów Podlaski wynosi około 2 687 ha (dane z GUS z 2018 r). Lasy zajmują 19,7% ogólnej powierzchni Gminy, 1 004 ha zajmują lasy publiczne, natomiast 1 683 ha to lasy prywatne. Flora roślin naczyniowych Gminy Sokołów Podlaski liczy co najmniej 548 gatunków, z których 14 podlega ochronie ścisłej, a 8 ochronie częściowej. Około 20 gatunków można zaliczyć do rzadkich. Fauna Gminy Sokołów reprezentowana jest przede wszystkim przez gatunki leśne, polne, łąkowe i zurbanizowane, charakterystyczne dla osiedli ludzkich. Ze względu na nieliczne występowanie zbiorników wodnych, zwierzęta wodne spotykane są zazwyczaj lokalnie i rzadko.

Struktura przestrzenna lasów i zadrzewień na terenie Gminy Sokołów jest korzystna z przyrodniczego punktu widzenia. W północno-wschodniej części Gminy znajduje się rozległy kompleks leśny, natomiast na pozostałym obszarze Gminy lasy są rozdrobnione i równomierne rozmieszczone. Jest to korzystne dla wielu gatunków zarówno leśnych jak ekotonalnych.

Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Sokołów Podlaski znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

→ Siedlecko - Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu

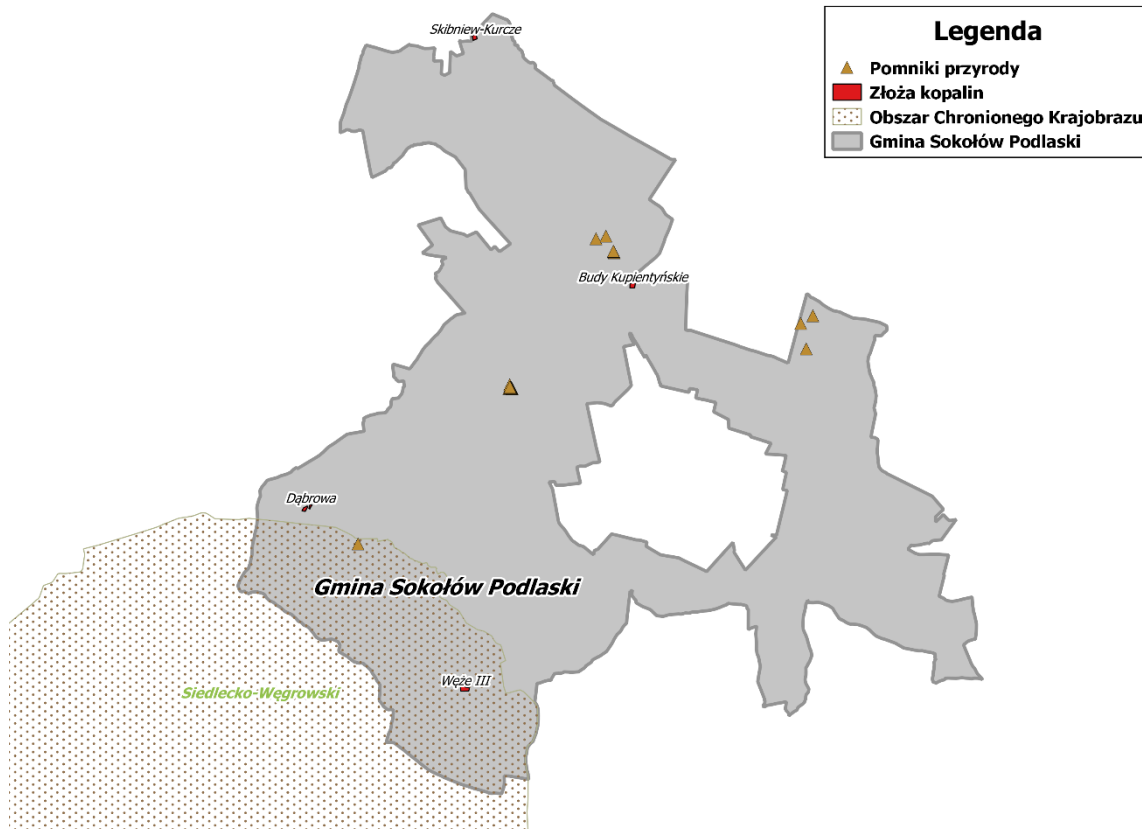
Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 34 696 ha. Rozciąga się on Wysoczyźnie Siedleckiej między Siedlcami a Węgrowem. Obejmuje m.in. rezerваты przyrody "Gołobórz" i "Stawy Broszkowskie" oraz 12 pomników przyrody. Przez niemal cały obszar przepływa rzeka Liwiec. Krajobraz ma charakter rolniczy. Na terenie Gminy znajduje się 2 175,82 ha całkowitej powierzchni Obszaru.

→ Pomniki przyrody

Na terenie Gminy występuje 11 pomników przyrody – są to 2 grupy drzew i 9 drzew pojedynczych, w tym Dąb Powstańców 1863 r. w Lesie Przeździatka oraz Lipa Rawicza obok dworku w Grochowie – pomniki przyrody związane z Powstaniem Styczniowym w 1863 roku.

→ Użytki ekologiczne

Na terenie Gminy znajduje się 6 użytków ekologicznych.

Rysunek 10. Obszary chronione na terenie Gminy Sokółów Podlaski

Źródło: opracowanie własne

5.9.3 Analiza SWOT

Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze”

Obszar interwencji „Zasoby przyrodnicze”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → obecność objętych ochroną pomników przyrody, → brak dużych zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia, → wyznaczone formy ochrony przyrody, → struktura przestrzenna lasów korzystnie wpływająca na funkcjonowanie fauny, → wskaźnik lesistości Gminy wynoszący 19,7%. 	<ul style="list-style-type: none"> → szlaki komunikacyjne przebiegające przez Gminę, utrudniające migracje zwierząt, → niski poziom świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska, → brak całościowej i aktualnej, specjalistycznej inwentaryzacji przyrodniczej.
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> → kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe i leśne, mające zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym, → utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, → ochrona i zwiększanie zasobów leśnych poprzez zalesianie nieefektywnych gruntów rolnych oraz poprawa struktury gatunkowej drzewostanów. 	<ul style="list-style-type: none"> → obniżenie wskaźnika lesistości Gminy poprzez niewłaściwą gospodarkę leśną, → postępująca urbanizacja, → zanieczyszczenie środowiska pochodzące ze szlaków komunikacyjnych, → występowanie anomalii pogodowych.
---	---

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 271b ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1], Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym do realizacji zadań Ministra Środowiska w sprawach: przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznych skutków awarii przemysłowych oraz awaryjnego zanieczyszczeniom wód granicznych. Ustawa *Prawo ochrony środowiska* [1] (w szczególności tytuł IV tej ustawy) implementuje przepisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 24.07.2012, str. 1) oraz Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych (Dz. U. z 2004 r. nr 129, poz. 1352). W/w. akty prawne regulują kwestie zapobiegania poważnym awariom, które mogą być następstwem określonych działań przemysłowych oraz ograniczania ich skutków dla zdrowia ludzi i środowiska. Co roku Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie publikuje raporty o występowaniu zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

Według GIOŚ w Warszawie w latach 2010 na terenie Gminy nie wystąpiło zdarzenie o znamionach poważnej awarii. Ponadto, GIOŚ w Warszawie nie wyznaczył na terenie Gminy zakładów stwarzających zagrożenie poważnej awarii przemysłowej.

W 2015 i 2018 roku na terenie Gminy wystąpiła susza rolnicza, której straty oszacowano w 2015 roku – w 330 gospodarstwach rolnych, a w 2018 roku – w 280 gospodarstwach rolnych.

5.10.2 Analiza SWOT

Tabela 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”

Obszar interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → brak zakładów stwarzających zagrożenie poważnej awarii przemysłowej, → brak odnotowanych wydarzeń w rejestrze GIOŚ zdarzeń o znamionach poważnej awarii. 	<ul style="list-style-type: none"> → duża możliwość zanieczyszczenia środowiska poprzez wyciek substancji niebezpiecznych, w ciągu ważnych szlaków komunikacyjnych lub podczas zdarzeń drogowych, → susza w rolnictwie w 2015 i 2018 roku.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → doposażenie i szkolenie służb ratowniczych, → opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako 	<ul style="list-style-type: none"> → duże natężenie ruchu samochodowego na szlakach komunikacyjnych zwiększające zagrożenie wystąpienia awarii,

<p>poważne awarie, → niepodejmowanie działań w zakresie budowy zakładów ZDR i ZZD na terenie Gminy.</p>	<p>→ ponowne wystąpienie suszy w rolnictwie w kolejnych latach.</p>
---	---

6. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi. Rozpatrując obszary interwencji, wzięto pod uwagę zagadnienia horyzontalne. Poniższa tabela przedstawia, które obszary interwencji mają powiązanie z wybranymi zagadnieniami horyzontalnymi.

Tabela 27. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Obszary przyszłej interwencji	Powiązania z zagadnieniami (kwestiami) horyzontalnymi			
	adaptacja do zmian klimatu	nadzwyczajne zagrożenie środowiska	działania edukacyjne	monitoring środowiska
Ochrona klimatu i jakości powietrza	+	+	+	+
Zagrożenia hałasem	o	o	+	+
Pola elektromagnetyczne	—	—	—	+
Gospodarowanie wodami	o	o	+	+
Gospodarka wodno-ściekowa	o	o	+	+
Zasoby geologiczne	—	—	—	o
Gleby	+	—	o	+
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	o	o	+	o
Zasoby przyrodnicze	+	+	+	+
Zagrożenia poważnymi awariami	o	+	o	o

Symbol	Wyjaśnienie
+	wpływ bezpośredni – obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób bezpośredni z kwestiami horyzontalnymi
o	wpływ pośredni - obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób pośredni z kwestiami horyzontalnymi
—	wpływ bez związku – brak powiązania między obszarami interwencji, a kwestiami

7. Podsumowanie realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska z prognozą na lata obowiązywania aktualnego POŚ

Tabela 28. Zmiana wartości wskaźników monitorowania ujętych w POŚ

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika			wzrost wartości wskaźnika
		2016	2017	2018	
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	137,87	137,87	137,87	0
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1469	1486	1504	35
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	7,32	7,32	7,32	0
Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	108	86	86	22
Korzystający z sieci wodociągowej	osoba	4387	4444	4498	111
Korzystający z sieci kanalizacyjnej	osoba	380	340	340	40
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	46,2	47,2	51,6	4,4
Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1383	1383	1380	3
Oczyszczalnie przydomowe	szt.	224	224	224	0
Ścieki oczyszczone w ciągu roku	dam3	24	29	18	6
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoby	99	100	250	151
Pomniki przyrody ogółem	szt.	12	11	11	1

Inwestycje realizowane przez Gminę wpłynęły na poprawę stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych m.in. poprzez wzrost ilości osób korzystających z oczyszczalni ścieków, czy spadek ilości zbiorników bezodpływowych. Wzrosła również liczba połączeń wodociagowych do budynków mieszkalnych.

8. Cele, kierunki interwencji i zadania wraz z harmonogramem rzeczowo – finansowym

Tabela 29. Harmonogram realizacji zadań własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy do roku 2022

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji	Szacunkowe koszty	Źródło finansowania
A	B	C	D	E	F	G
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja i rozbudowa systemów energooszczędnych Rozwój odnawialnych źródeł energii	Termomodernizacja budynków gminnych wraz z budową indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii	Urząd Gminy	2015 - 2020	-	Budżet Gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO, POIiŚ
		Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z budową indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, panele i kolektory fotowoltaiczne)	Właściciele nieruchomości	2015 - 2020	-	Dotacje z Urzędu Gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO, POIiŚ
		Wymiana nieekologicznych pieców na ogrzewane paliwami niskoemisyjnymi (gaz lub ekogroszek)	Urząd Gminy, podmioty gospodarcze, właściciele nieruchomości	2019 – 2022	-	Środki własne inwestora; dotacje, środki zewnętrzne
		Odnawialne źródła energii na terenie Gminy Sokołów Podlaski	Urząd Gminy	2019	9 200 000	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WM 2014-2020

		Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła w budynkach prywatnych	Urząd Gminy, mieszkańcy, przedsiębiorcy, instytucje oświaty	2019 – 2022	-	Budżet Gminy, inwestorzy
		Kolektor sanitarny w miejscowości Łubianki	Urząd Gminy	2019-2021	1 000 000	Środki zewnętrzne, budżet Gminy
Zagrożenia hałasem	Poprawa stanu układu komunikacyjnego	Przebudowa drogi gminnej nr 390724W w miejscowościach Walerów dz. ewid. nr 163, Czerwonka dz. ewid. nr 279/1, na odcinku od km. 0 + 000 do km. 3 + 290 o łącznej długości 3290 m	Urząd Gminy	2019	4979240,29	Środki finansowe Wojewody w ramach środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, budżet gminy
		Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Nowa Wieś	Urząd Gminy	2019	320 482,27	Budżet Województwa Mazowieckiego, Budżet Gminy
		Przebudowa drogi gminnej nr 390722W w miejscowości Kosierady Wielkie dz. ewid. Nr 24,55 na odcinku od km 2 +300 do km 3 +474 o łącznej długości 1174m	Urząd Gminy	2019-2020	1 302 384,57	Środki finansowe Wojewody w ramach środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, budżet gminy

		Przebudowa drogi gminnej nr 390715W w miejscowościach Krasnodęby - Kasmy dz. ewid. nr 1, na odcinku od km. 3 + 166 do km. 3 + 490 i m. Bachorza dz. ewid. nr 189 o łącznej długości 1102	Urząd Gminy	2019 - 2020	907 716,43	Środki finansowe Wojewody w ramach środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, budżet gminy
Gospodarka wodno-ściekowa	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	Magistrala wodociągowa łącząca wschodnią część gminy ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Czerwonka	Urząd Gminy	2020	1 000 000	Budżet Gminy
	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków z uwzględnienie zabudowy rozproszonej	budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Właściciel nieruchomości	2019 - 2022	-	Budżet Gminy
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowisko oraz zmniejszenie oddziaływania odpadów na środowisko	Likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Urząd Gminy	2019 - 2022	-	Budżet Gminy, PROW, RPO
		Objęcie zorganizowanym systemem odbierania oraz selektywnego zbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców	Urząd Gminy	2019 - 2022	-	Budżet Gminy, PROW, RPO
	Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy (PUA)	Urząd Gminy	2032	-	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (BOŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne)

	Właściwe gospodarowanie odpadami poprzez realizację działań systemowych i programowych	Sporządzenie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-	-
		Przeprowadzenie przetargów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-	-
		Zawieranie umów z przedsiębiorcami świadczącymi usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-	-
Zasoby przyrodnicze	Rozwój ekoturystyki	Budowa infrastruktury turystycznej (pola biwakowe, ścieżki rowerowe, drogi dojazdowe)	Urząd Gminy	2019 - 2022	-	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (RPO, POIiŚ)
	Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów przyrodniczo cennych	Poprawa estetyki i rewaloryzacja miejscowości	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-	Budżet Gminy

Zagrożenie poważnymi awariami	Wsparcie jednostek straży pożarnej w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka, wynikającym z nadzwyczajnych zdarzeń.	Wsparcie OSP na wyposażenie w specjalistyczne sprzęty ratowniczo-gaśnicze oraz przeciwpowodziowe	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-	Budżet Gminy
--------------------------------------	--	--	-------------	----------------	---	--------------

Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy do roku 2022

Lp.	Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny.	Termin realizacji (rok)	Szacunkowe koszty	Źródło finansowania
A	B	D	E	F	G	H	I
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Działalność kontrolna i programowa	Kontrola zakładów emitujących do powietrza benzo(a)piren oraz pył zawieszony PM10.	WIOŚ	Zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW
2.			Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie emisji substancji do powietrza	GIOŚ	Zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
3.	Zagrożenie hałasem	Działalność kontrolna i programowa	Kontrole źródeł hałasu oraz ograniczenie ich uciążliwości	GIOŚ	Zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
4.	Pola elektromagnetyczne	Działalność kontrolna i programowa	Tworzenie baz danych oraz rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenia	WIOŚ, przedsiębiorcy, WSSE	zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, WFOŚiGW

			dopuszczalnych poziomów pól w środowisku				
5.	Gospodarowanie wodami	Ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych	PSH	zadanie ciągłe	-	NFOŚiGW, WFOŚiGW
6.		Minimalizacja ryzyka powodziowego	Poprawa stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	WZMiUW, Urząd Gminy	2019 - 2022	-	środki własne jednostki
7.			Racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia	Właściciel obiektu i/lub jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń wyłączonych z eksploatacji/właściciel koncesji górniczych	zadanie ciągłe	-	NFOŚiGW, WFOŚiGW
8.	Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków z uwzględnieniem zabudowy rozproszonej	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	właściciel obiektu	zadanie ciągłe	-	NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne (POIiŚ, RPO)
9.			Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących	właściciel obiektu	zadanie ciągłe	-	NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne (POIiŚ, RPO)
10.			Regularny wywóz nieczystości płynnych	właściciel obiektu	zadanie ciągłe	-	NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne (RPO)
11.			Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia i oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorstwa z częstotliwością raz w roku	WIOŚ, gminy	zadanie ciągłe	-	WFOŚiGW
12.	Gleby	Rekultywacja gruntów	Rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych, przywracająca im funkcje przyrodnicze,	władający powierzchnią ziemi	zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, NFOŚiGW, RPOWM, POIiŚ

			rekreacyjne lub rolne				
13.		Działalność kontrolna i programowa	Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych	MRiRW, MODR	zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki
14.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie gospodarowania odpadami	GIOŚ	zadanie ciągłe	-	-
15.	Zasoby przyrodnicze	Zrównoważona gospodarka leśna	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	Nadleśnictwo, osoby fizyczne	zadanie ciągłe	-	Środki własne
16.		Ochrona gatunkowa	Monitoring stanu ochrony środowiska i gatunków, w tym ptaków na poziomie siedlisk i regionów	GIOŚ Warszawa	zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
17.	Zagrożenie poważnymi awariami	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej poprzez działania prewencyjne	Kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii	WIOŚ	zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, środki zewnętrzne
18.			Badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska	WIOŚ	zadanie ciągłe	-	środki własne jednostki, środki zewnętrzne

9. System realizacji programu ochrony środowiska

9.1 Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska

Realizacja wyznaczonych celów i kierunków interwencji wymaga ustalenia odpowiedniego systemu zarządzania Programem Ochrony Środowiska. Wyznaczenie prawidłowych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego

realizacji. W odniesieniu do analizowanego Programu główną jednostką, na której spoczywać będzie realizacja wyznaczonych zadań będzie Gmina Sokołów Podlaski. Zarządzanie Programem wiąże się z:

- koordynacją przebiegu wdrażania i realizacji
- bieżącą oceną realizacji i aktualizacją celów i kierunków interwencji
- monitorowaniem skutków realizacji wyznaczonych zadań
- sprawozdawczością na temat wykonania Programu

Wymienione poniżej instrumenty zarządzania Programem ochrony środowiska pozwalają prowadzić działania z zakresu ochrony środowiska przyczyniając się do osiągnięcia celów nie tylko lokalnych, ale i szczebla wojewódzkiego oraz krajowego. Są to instrumenty umożliwiające wprowadzenie przepisów, egzekwowanie ich oraz pozyskiwanie funduszy na działania ograniczające wpływ degradacji środowiska związanej z działalnością człowieka.

9.1.1 Instrumenty prawne

Ustawy określają narzędzia prawne wykorzystywane dla realizacji zadań w dziedzinie ochrony środowiska, jak również nakładają na organy administracji samorządowej obowiązki w tym zakresie. Podstawowymi instrumentami prawnymi ochrony środowiska na szczeblu gminnym są:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- akty prawa miejscowego
- decyzje administracyjne o charakterze prewencyjnym, finansowym i restrykcyjnym

Wójt może wystąpić do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji przekazując dokumentację sprawy, jeżeli w wyniku kontroli stwierdził naruszenie przez podmiot korzystający ze środowiska przepisów ochrony środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić.

Ponadto Wójt w drodze decyzji może nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do w/w decyzji, Wójt może w drodze decyzji wstrzymać użytkowanie takiej instalacji lub urządzenia.

Jednocześnie Wójt uprawniony jest do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska.

Rada Gminy może, w drodze uchwały, ustanawiać ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko (ograniczenie to nie dotyczy instalacji i urządzeń znajdujących się w miejscu kultu religijnego). Do kompetencji Rady Gminy należy także uchwalanie programów ochrony środowiska na terenie Gminy oraz regulaminów utrzymania czystości i porządku w Gminie.

9.1.2 Instrumenty finansowe

Realizacja wyznaczonych celów, kierunków interwencji i zadań szczegółowych nakreślonych w Programie wymaga w większości zabezpieczenia znacznych środków finansowych. Do instrumentów finansowych mogących być źródłem realizacji przedsięwzięć proekologicznych zalicza się:

- opłaty za korzystanie
- opłaty produktowe i depozytowe
- administracyjne kary pieniężne
- opłaty administracyjne, kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska
- budżet gminy, powiatu i województwa
- kredyty bankowe
- dotacje i pożyczki celowe
- fundusze unijne
- programy krajowe
- programy regionalne
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

9.1.3 Instrumenty społeczne

Istotnym i dobrze rozwijającym się instrumentem jest możliwość udziału społeczeństwa na etapie podejmowania decyzji i opracowywania dokumentów środowiskowych. Gwarancja udziału społeczeństwa w ochronie środowiska zawarta została w art. 5 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [2]. W myśl Ustawy „każdy ma prawo do składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa”. Obowiązek zapewnienia możliwości udziału ludności w postępowaniu toczącym się odpowiednio przed wydaniem tych decyzji lub ich zmianą oraz przed przyjęciem tych dokumentów lub ich zmianą, w sytuacji, gdy udział społeczny jest możliwy, spoczywa na organach administracji właściwych do wydania decyzji lub opracowania projektów dokumentów.

Do pozostałych instrumentów społecznych pozwalających na sprawne zarządzanie Programem Ochrony Środowiska należą:

- **edukacja ekologiczna społeczeństwa** (materiały, konkursy, debaty, konferencje, szkolenia)
- **współpraca i budowanie partnerstwa** pomiędzy samorządem a społeczeństwem oraz pomiędzy powiatowymi i gminnymi służbami ochrony środowiska, instytucjami naukowymi, organizacjami społecznymi
- **nacisk społeczny, czyli petycje, demonstracje, akcje zbierania podpisów.**

9.1.4 Instrumenty strukturalne i infrastrukturalne

Działania strukturalne polegają na formułowaniu i wdrażaniu polityki strategii środowiskowych. Polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Do instrumentów strukturalnych na poziomie lokalnym należą więc wszystkie programy strategiczne i planistyczne np. Strategie Rozwoju, Plany Rozwoju Lokalnego, Plany Odnowy Miejscowości, Programy Gospodarki Niskoemisyjnej, Programy Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest, Programy Rewitalizacji, Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wraz z programami sektorowymi.

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych celów i kierunków interwencji, zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych Gminy oraz realnych

możliwości ich potencjalnej rozbudowy. W związku z tym można przyjąć, że z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Reasumując, lokalny rozwój powinien następować bez degradacji zasobów przyrody i jej ekosystemów oraz uwzględniać warunki przyrodnicze i społeczne. Prawidłowy ekorozwój gminy wymaga zastąpienia filozofii maksymalnego zysku, filozofią wspólnego interesu. Dlatego tak ważne jest współdziałanie samorządu i mieszkańców (edukacja ekologiczna, udział społeczny, szkolenia, konfrontacje itp.). Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sokołów Podlaski przedstawia cele i kierunki zmierzające do poprawy stanu środowiska w zgodzie z dalszym rozwojem społecznym i gospodarczym mieszkańców gminy.

9.2 Monitorowanie Programu Ochrony Środowiska

System wdrażania Programu Ochrony Środowiska powinien podlegać na regularnej ocenie poprzez odpowiednio zaplanowane działania monitorujące. Celem monitoringu jest zatem zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych o środowisku i zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Monitoring jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

Monitorowanie wdrażania postanowień Programu Ochrony Środowiska polegać będzie głównie na działaniach organizacyjno-kontrolnych, do których należą:

- 1) Ocena stopnia wykonania zadań (ocena efektywności wykonania zadań)
- 2) ocena zidentyfikowanych problemów oraz podjętych działań w celu ich rozwiązania lub minimalizacji
- 3) ocena rozbieżności pomiędzy założonymi celami, kierunkami i zadaniami, a ich wykonaniem (ocena przyczynowo - skutkowa)

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego Programu wyznaczono wskaźniki monitorowania, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Dla każdego z wyznaczonych wskaźników określono wartość bazową i docelową, które będą podstawą do opracowania Raportów oraz przyszłych aktualizacji POŚ.

Poniżej w tabeli przedstawiono wskaźniki monitorowania celów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sokołów Podlaski.

Tabela 31. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		
			Nazwa [źródło danych]	Wartość bazowa	Wartość docelowa
A	B	C	D	E	F
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Obszar wpływający na osiągnięcie celów strategii - Środowisko	Liczba przekroczeń w strefie (substancji których dotyczy przekroczenie) [WIOŚ]	pył PM10, PM2,5, B(a)P, ozon	0
2.			Ilość punktów monitoringowych zanieczyszczenia powietrza [WIOŚ]	0	>0
3.			Poziom stężenia substancji w powietrzu w strefie [WIOŚ]	PM10, PM2,5 i B(a)P	C
		Pozostałe substancje		A/ O ₃ (D ₂)	klasa A
4.		Zapewnienie gospodarcze krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię	Wielkość energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych [UG]	b. d	>0MW
5.	Zagrożenie hałasem	Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego	Liczba punktów monitoringu hałasu [WIOŚ]	0	>0
6.	Pola elektro-magnetyczne	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Liczba punktów monitoringu promieniowania elektromagnetycznego [WIOŚ]	0	>0
7.			Występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych na terenach zabudowanych [WIOŚ]	<0,1	<7-20 V/m
8.	Gospodarowanie wodami	Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody	Ilość punktów monitoringowych wód podziemnych [WIOŚ]	0	>0
9.			Stan/potencjał ekologiczny JCWP [WIOŚ]	Poniżej dobrego/słaby	stan/potencjał dobry
10.	Gospodarka wodno - ściekowa	Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej	Długość sieci wodociągowej [GUS]	137,87km	> 137,87km
11.			Zwodociągowanie [GUS]	95%	100 %
12.			Długość sieci kanalizacyjnej [GUS]	7,32 km	>7,32 km
13.			Liczba przydomowych oczyszczalni [GUS]	1383	>1383

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		
			Nazwa [źródło danych]	Wartość bazowa	Wartość docelowa
A	B	C	D	E	F
14.			Liczba zbiorników bezodpływowych [GUS]	224	<224
15.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Obszar wpływający na osiągnięcie celów strategii - Środowisko	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest występująca na terenie gminy	b. d.	3 324,521 Mg
16.			Udział odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w masie wszystkich zebranych odpadów komunalnych [POliŚ]	48,2%	>40 %
17.			Powierzchnia „dzikich wysypisk” [GUS]	0 ha	0 ha
18.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona Środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	Udział terenów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (bez Natury 2000) [GUS]	15,9%	>15,9%
19.			Powierzchnia obszarów chronionych (bez Natury 2000) [GUS]	2 175,82 ha	>2 175,82 ha
20.			Liczba pomników przyrody [GUS]	11	>11
21.			Wskaźnik lesistości [GUS]	19,7%	>19,7%
22.	Zagrożenie poważnymi awariami	Przeciwdziałanie wystąpieniu awarii oraz ekstremalnych zagrożeń dla środowiska	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie gminy	0	0
23.			Liczba zjawisk ekstremalnych na terenie gminy (huragany, powódź, gradobicie)	0	0

9.3 Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 Ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1] z wykonania Programów Ochrony Środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Podczas opracowywania raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska należy wykorzystać m.in.:

- sprawozdania z wykonania budżetu
- wyniki badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska
- informacje zawarte w raportach i publikacjach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- informacje i materiały Głównego Urzędu Statystycznego
- informacje i materiały z pozostałych podmiotów, które zostały zaangażowane w realizację zadań własnych i monitorowanych Programu Ochrony Środowiska

9.4 System instytucji zaangażowanych w realizację programu ochrony środowiska

Główną jednostką odpowiedzialną za realizację zadań wyznaczonych w Programie ochrony środowiska będzie Gmina Sokołów Podlaski. Na gminie spoczywać będzie prawidłowa koordynacja, zarządzanie i monitorowanie zapisów Programu Ochrony Środowiska. Z punktu widzenia Programu w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem (Gmina, Rada Gminy);
- podmioty realizujące zadania Programu (Gmina, Powiat, inne jednostki działające na danym terenie, realizujące swoje zadania);
- podmioty kontrolujące i monitorujące przebieg realizacji i efekty Programu (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, WIOŚ, RZGW, RDOŚ, RDLP, podmioty gospodarcze, jednostki naukowo-badawcze itp.);
- podmioty kształtujące politykę Programu Ochrony Środowiska (lokalne media, jednostki oświaty, organizacje pozarządowe);
- społeczność Gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań Programu.

9.5 Wykaz interesariuszy

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie;
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie;
- Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie;
- Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach;

- Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie;
- Państwowej Służby Hydrogeologicznej w Warszawie;
- Urzędu Gminy Sokołów Podlaski.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz monitorowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej;
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
- Państwowa Służba Hydrogeologiczna;
- Ośrodki Doradztwa Rolniczego;
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- Agencja Rynku Rolnego;
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa;
- Nadleśnictwa;
- Urząd Marszałkowski;
- Urząd Wojewódzki;
- Starostwo Powiatowe;
- Komenda Wojewódzka Straży Pożarnej;
- Policja;
- Prywatni przedsiębiorcy;
- Mieszkańcy.

10. Spis tabel

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu Gminy Sokołów Podlaski.....	19
Tabela 2. Rodzaje działalności gospodarczych na terenie w 2018 roku.....	20
Tabela 3. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie mazowieckiej za rok 2017	23
Tabela 4. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	23
Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w zależności od rodzaju terenu objętego ochroną akustyczną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [13].....	25
Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenie hałasem”	27
Tabela 7. Wyniki pomiarów PEM na terenie powiatu węgrowskiego (2011).....	28
Tabela 8 Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Pole elektromagnetyczne”	29
Tabela 9. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Sokołów Podlaski	29
Tabela 10. Ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Sokołów Podlaski.....	30
Tabela 11. Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie gminy Sokołów Podlaski.....	32
Tabela 12. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Sokołów Podlaski.....	33

Tabela 13. Aktualna ocena stanu JCWP na obszarze gminy Sokołów Podlaski	33
Tabela 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarowanie wodami”	33
Tabela 15. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Sokołów Podlaski w latach 2016 – 2018.....	34
Tabela 16. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Sokołów Podlaski w latach 2016 – 2018.....	34
Tabela 17. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”	35
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby geologiczne”	36
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gleby”	37
Tabela 20. Instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w RGOK II	38
Tabela 21. Instalacje do przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych w RGOK II.....	38
Tabela 22. Instalacje do składowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstających po ich przetworzeniu w RGOK II	39
Tabela 23. Informacja o odebranych odpadach komunalnych z terenu Gminy Sokołów Podlaski w latach 2017 - 2018.....	40
Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	40
Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze”	42
Tabela 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”	43
Tabela 27. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi	44
Tabela 28. Zmiana wartości wskaźników monitorowania ujętych w POŚ.....	45
Tabela 29. Harmonogram realizacji zadań własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy do roku 2022.....	46
Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy do roku 2022.....	50
Tabela 31. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy	56

11. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy na tle powiatu i województwa.....	16
Rysunek 2. Położenie Gminy na tle sąsiednich gmin.	17
Rysunek 3. Położenie Gminy pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski.....	18
Rysunek 4. Struktura płci w gminie Sokołów Podlaski w latach 2016-2018.....	19
Rysunek 5. Położenie Gminy Sokołów Podlaski na tle regionów klimatycznych.....	21
Rysunek 6. Podział województwa mazowieckiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza.22	
Rysunek 7. Zasięg występowania JCWPd i JCWP względem gminy Sokołów Podlaski, (mapa)	31
Rysunek 8. Obszary chronione i złoża kopalin na terenie gminy	36
Rysunek 9. Obszary chronione na terenie Gminy Sokołów Podlaski	42

12. Wykaz aktów prawnych

[1] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2018r., poz. 799 – tekst jednolity)

- [2] Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017r., poz. 1405 – tekst jednolity)
- [3] Ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014r., poz. 1101)
- [4] Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017r., poz. 1376 ze zm.)
- [5] Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011r., nr 32, poz. 159)
- [6] Ustawa z dnia 13 września 1999r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2017, poz. 1289 – tekst jednolity)
- [7] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. nr z 2013r., poz. 21 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [8] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017, poz. 1073 – tekst jednolity)
- [9] Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017r., poz. 1566);
- [10] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015, poz. 1651 – tekst jednolity z późn. zm.);
- [11] Ustawa z dnia 20 lipca 1991r. o inspekcji ochrony środowiska (Dz. U. 2016, poz. 1688)
- [12] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012r., poz. 1031)
- [13] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [14] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003r., Nr 192, poz. 1883).
- [15] Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012r., poz. 676)
- [16] Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016, poz. 2167)

13. Bibliografia

- 1) Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Ministerstwo Środowiska, 2015
- 2) Program Ochrony Środowiska Powiatu Sokołowskiego,
- 3) Długookresowa strategia rozwoju kraju „Polska 2030”. Trzecia fala nowoczesności, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013
- 4) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2017
- 5) Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, 2014

- 6) Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, Ministerstwo Gospodarki, 2013
- 7) Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, 2013
- 8) Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2012
- 9) Polityka energetyczna Polski do 2030 roku, Ministerstwo Gospodarki, 2009
- 10) Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce do roku 2020, Ministerstwo Środowiska, 2015
- 11) Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2015
- 12) Krajowy plan gospodarki odpadami 2014, Warszawa, 2015
- 13) Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, 2015
- 14) Program wodno – środowiskowy kraju, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2010
- 15) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014
- 16) Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014–2020, Ministerstwo Środowiska, 2014
- 17) Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, 2013
- 18) Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego, Sejmik Województwa Mazowieckiego,
- 19) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Mazowieckiego, Samorząd Województwa Mazowieckiego,
- 20) Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa, Zarząd Województwa Mazowieckiego,
- 21) Program ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego,
- 22) Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego,
- 23) Plan działań krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej, w której istnieje ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego i docelowego ozonu w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego,
- 24) Program Ochrony Środowiska Województwa, Samorząd Województwa Mazowieckiego
- 25) Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2015
- 26) Program Państwowego monitoringu środowiska województwa mazowieckiego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
- 27) Raporty o stanie środowiska w województwie mazowieckim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
- 28) Program ochrony środowiska dla Powiatu Sokołowskiego,
- 29) Strategia Rozwoju Powiatu Sokołowskiego.